

**BOSNA REOSIGURANJE D.D.
SARAJEVO**

Godišnji izvještaj za 2023. godinu

Sadržaj

	<i>Stranica</i>
Godišnji izvještaj za 2023. godinu	1 – 2
Izjava o odgovornosti Uprave	3
Izvještaj nezavisnog revizora	4 – 8
Bilans uspjeha	9
Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti	10
Izvještaj o finansijskom položaju	11
Izvještaj o promjenama u kapitalu	12 – 13
Izvještaj o novčanim tokovima	14
Napomene uz finansijske izvještaje	15 – 50

Godišnji izvještaj o poslovanju za 2023. godinu

U smislu odredbi čl. 42. i 43. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji BiH ("Službene novine Federacije BiH", broj 15/21), navodimo sljedeće podatke koji upotpunjaju objektivan prikaz finansijskog položaja i poslovanja pravnog lica:

Značajni događaji nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja

Događaje koji su nastali u periodu od završetka poslovne godine do datuma predaje finansijskog izvještaja prikazani su u napomeni 32. finansijskog izvještaja.

Procjena očekivanog budućeg razvoja

Red. br.	Pozicija	2023. godina	Plan za 2024. godinu	INDEKS
		Iznos KM	Iznos KM	3/2*100
0	1	2	3	4
1.	UKUPNO PRIHODI	54.641.276	54.085.790	98,9123
2.	UKUPNO RASHODI	51.062.407	50.481.895	98,78715
3.	DOBIT	3.578.869	3.603.895	100,6993

Društvo posluje po principu stalnosti poslovanja, u skladu sa Zakonom o osiguranju Federacije BiH i podzakonskim aktima Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH. Društvo očekuje nastavak stabilnog razvoja kroz postepeni rast ukupnog rezultata u narednom periodu. Projekcije budućih očekivanih prihoda od premije, rashoda od šteta, investicionih ulaganja i diverzifikacije rizika daju pozitivne efekte pokazatelja poslovanja i u narednim godinama, što za posljedicu ima stabilno poslovanje i ostvarivanje pozitivnog finansijskog rezultata za čije ostvarenje postaje realne pretpostavke ako se uzmu u obzir svi potencijali sa kojima Društvo raspolaže.

Najvažnije aktivnosti u vezi s istraživanjem i razvojem

U toku 2023. godine nije bilo aktivnosti u vezi sa istraživanjem i razvojem, u smislu MRS 38, niti se takve aktivnosti planiraju u budućem periodu.

Informacije o otkupu vlastitih dionica, odnosno udjela

U toku 2023. godine nije bilo sticanja vlastitih dionica.

Informacije o poslovnim segmentima

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo nema posebnih poslovnih segmenata u smislu MSFI 8.

Korišteni finansijski instrumenti od značaja za procjenu finansijskog položaja i uspješnosti poslovanja

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo nema kreditnih zaduženja. Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo slobodna sredstva ulaže u skladu sa regulativom Agencije za nadzor osiguranja Federacije BiH i internim aktima u različite oblike aktive i to depozite kod poslovnih banaka u BiH, obveznice različitih nivoa vlasti u BiH, dionice i udjele poslovnih subjekata, nekretnine i opremu. Diverzifikacija investicionog portfolia omogućava Bosna Reosiguranju d.d. Sarajevo stabilnost finansijskog položaja i ostvarenje planiranih rezultata poslovanja.

Ciljevi i politike u vezi sa upravljanjem finansijskim rizicima, zajedno sa politikama zaštite od rizika za svaku planiranu transakciju za koju je neophodna zaštita

Ciljevi i politike upravljanja rizicima Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo definisani su generalnim aktom Strategija upravljanja rizicima. Generalni cilj i svrha upravljanja rizicima u Društvu je obezbjeđivanje adekvatne finansijske snage Društva i podrška Upravi u vođenju Društva. Strategijom upravljanja rizicima identifikovani su i kvantificirani svi rizici kojima je Društvo izloženo i definisane su aktivnosti koje se poduzimaju kako bi se rizici održavali na prihvatljivom nivou koji omogućava ukupan kapital Društva.

Društvo općenito ima konzervativan riziko stav koji u skladu sa Strategijom upravljanja rizicima permanentno prati promjene u rizičnom profilu Društva.

Tokom 2023. godine nije bilo značajnih promjena rizičnog portfolija Društva.

Izloženost tržišnom, kreditnom, riziku likvidnosti i drugim rizicima prisutnim u poslovanju pravnog lica, i strategija za upravljanje navedenim rizicima i ocjenu njihove efikasnosti

Svi rizici kojima je Društvo izloženo uključujući ali ne ograničavajući se na cjenovni, kreditni, tržišni, valutni rizik likvidnost u okviru Strategije upravljanja rizicima su identifikovani, što omogućava da se istim efikasno upravlja, i kvantifikovani što omogućava da Društvo u svakom momentu ima jasnu predstavu o ukupnom rizičnom portfoliju i dovoljnosti ukupnog kapitala u odnosu na rizični portfolio.

Društvo prati izloženost od ulaganja kroz redovne preglede pozicija imovine i obaveza.

Društvo je tokom 2023. godine vršilo kontinuirano praćenja stanja i izmjena u tržišnom okruženju koje bi mogle uticati na finansijsko stanje Društva.

U sklopu kontinuiranog praćenja stanja i izmjena u tržišnom okruženju nisu uočena stanja i okolnosti koje bi mogле uticati na finansijsko stanje Društva.

Društvo namjerava nastaviti kontinuirano kontrolisati primjenu i u slučaju potrebe unaprjeđivati sveobuhvatni sistem upravljanja rizicima

Mjere na zaštiti životne sredine

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo posluje u okviru finansijskog sektora u BiH i primjenjuje mjere zaštite životne sredine karakteristične za finansijski sektor što podrazumijeva, ali se ne ograničava na ekološki odgovorno korištenje papira, ekološki odgovorno odlaganje elektronskog otpada i drugo.

Prikaz primjenjenih pravila korporativnog upravljanja

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo registrovano je kao dioničko društvo i u skladu sa tim primjenjuje pravila korporativnog upravljanja definisana važećim zakonskim, podzakonskim aktima u BiH i internim aktima Društva i to prije svega Zakon o privrednim društvima („Službene novine Federacije BiH“, broj: 81/15), Zakon o osiguranju („Službene novine Federacije BiH“, broj: 23/17) i Statut Društva. U skladu sa navedenim korporativno upravljanje u Društvu provodi se putem Skupštine, Nadzornog Odbora, Odbora za reviziju i Uprave Društva.

Izjava o odgovornosti Uprave

Uprava Društva je dužna osigurati da za svako finansijsko razdoblje odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji budu sastavljeni u skladu sa zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivoj na osiguravajuća društva u Federaciji Bosne i Hercegovine, koji pružaju istinit i fer pregled stanja u Bosna Re d.d. Sarajevo (Društvo) i njegovih pridruženih društava (zajedno: Grupa), kao i njegove rezultate poslovanja za navedeno razdoblje.

Nakon provedbe ispitivanja, Uprava opravdano očekuje da će Društvo i Grupa u dogledno vrijeme raspolagati odgovarajućim resursima, te stoga pri sastavljanju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvješaja i dalje usvaja načelo vremenske neograničenosti poslovanja.

Odgovornosti Uprave pri izradi odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještajaa obuhvataju sljedeće:

- odabir i dosljednu primjenu odgovarajućih računovodstvenih politika;
- davanje opravdanih i razboritih prosudbi i procjena;
- postupanje u skladu s važećim računovodstvenim standardima, uz objavljivanje i obrazloženje svih materijalno značajnih odstupanja u odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima, te
- sastavljanje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja pod pretpostavkom vremenske neograničenosti poslovanja, osim ako pretpostavka da će Društvo i Grupa nastaviti poslovati nije primjerena.

Uprava je odgovorna za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija, koje u svakom trenutku s opravdanom tačnošću prikazuju finansijski položaj Društva i Grupe. Također, Uprava je dužna pobrinuti se da odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji budu u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Pored toga, Uprava je odgovorna za čuvanje imovine Društva i Grupe te za poduzimanje opravdanih koraka za sprječavanje i otkrivanje prevare i drugih nepravilnosti.

Potpisao za i u ime Uprave:

Zlatan Filipović, Direktor

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Zmaja od Bosne 74

71000 Sarajevo

Bosna i Hercegovina

29. mart 2024. godine

Izvještaj nezavisnog revizora

Vlasniku društva Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Mišljenje

Obavili smo reviziju odvojenih finansijskih izvještaja društva Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo (u dalnjem tekstu 'Društvo') i konsolidovanih finansijskih izvještaja društva Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo i njegovih zavisnih društava (u dalnjem tekstu 'Grupa'), koji obuhvataju odvojeni i konsolidovani izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2023., odvojeni i konsolidovani bilans uspjeha, odvojeni i konsolidovani izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, odvojeni i konsolidovani izvještaj o promjenama na kapitalu i odvojeni i konsolidovani izvještaj o novčanim tokovima za godinu koja je tada završila, i napomene uz odvojene i konsolidirane finansijske izvještaje, uključujući i informacije o materijalno značajnim računovodstvenim politikama.

Prema našem mišljenju, priloženi odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Društva i Grupe na dan 31. decembra 2023. i njihovu finansijsku uspješnost te njihove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu sa zakonskoj računovodstvenoj regulativi primjenjivoj na osiguravajuća društva u Federaciji Bosne i Hercegovine.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu sa Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su detaljnije opisane u našem izvještaju nezavisnog revizora u odjeljku Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja. Nezavisni smo od Društva i Grupe u skladu s Međunarodnim Kodeksom etike za profesionalne računovođe (uključujući Međunarodne standarde nezavisnosti) Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom) kao i u skladu s etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Federaciji Bosne i Hercegovine i ispunili smo naše etičke odgovornosti u skladu s tim zahtjevima i IESBA kodeksom. Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje.

Deloitte se odnosi na Deloitte Touche Tohmatsu Limited, skraćeno DTTL, i mrežu njegovih članova i s njima povezanih subjekata (zajednički „organizacija Deloitte“). DTTL („Deloitte Global“) i svaki njegov član i njegovi povezani subjekti su pravno odvojeni i samostalni subjekti, koji se ne mogu međusobno obavezivati na određene radnje u odnosu na treće strane. DTTL i svi njegovi povezani subjekti odgovorni su isključivo za vlastita, a ne međusobna, djela i propuste. Usluge klijentima ne pruža DTTL. Detaljan opis DTTL-a i njegovih članova možete pronaći na adresi www.deloitte.com/ba/o-nama.

Deloitte je vodeći globalni pružatelj usluga revizije i savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te poreznih i povezanih usluga. Naša globalno povezana mreža članova i povezanih subjekata u preko 150 zemalja i teritorija (zajednički „organizacija Deloitte“) pruža svoje usluge četirima od pet poslovnih subjekata uvrštenih u popis 500 vodećih društava prema izboru časopisa "Fortune" (Fortune Global 500®). Saznajte više o načinu na koji oko 415 000 Deloitteovih stručnjaka daje svoj bitan doprinos na linku www.deloitte.com.

U Bosni i Hercegovini usluge pružaju Deloitte d.o.o. Sarajevo i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. sa svojim podružnicama Deloitte d.o.o. Sarajevo – Podružnica Banja Luka i Deloitte Tax & Accounting Services d.o.o. – Podružnica Banja Luka pod zajedničkim nazivom „Deloitte Bosna i Hercegovina“, subjekti povezani pod krovnim društвom Deloitte Central Europe Holdings Limited. Deloitte Bosna i Hercegovina je među vodećim pružaocima profesionalnih usluga u zemlji, koje obuhvataju usluge revizije i savjetovanja, poslovnog savjetovanja, finansijskog savjetovanja, savjetovanja u području upravljanja rizicima te porezne i povezane usluge koje pruža više od 160 domaćih i specijaliziranih inostranih stručnjaka.

© 2024. Za informacije, molimo kontaktirajte Deloitte Bosna i Hercegovina.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja, koja su bila, po našoj profesionalnoj prosudbi, od najveće važnosti za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja za godinu koja je završila 31. decembra 2023. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Vrednovanje tehničkih rezervi

Ključno revizijsko pitanje

Na dan 31. decembra 2023. godine u konsolidovanim i odvojenim finansijskim izvještajima obaveze po poslovima reosiguranja - tehničke rezerve iznosile su 146.253 hiljada KM što predstavlja 89,70% ukupnih obaveza Društva (31. decembra 2022.: 148.018 hiljada KM, 92,43%).

Molimo pogledati Napomenu 3. (Sažetak temeljnih računovodstvenih politika), Napomenu 4. (Računovodstvene procjene i ključni izvori procjene neizvjesnosti) i Napomenu 26. Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja.

Izračun rezervisanja za ugovore o osiguranju složen je jer uključuje visok stepen procjene Uprave i složene matematičke i statističke proračune. Modeli za izračun iznosa tehničkih rezervi kreiraju se zasebno za svaku kategoriju. Izračuni u mnogome zavise od ekonomskih i demografskih pretpostavki.

Uprava pregledava premije, podmirenje potraživanja i druge ulazne podatke i pretpostavke modela. Aktuarska funkcija Grupe i Društva odgovorna je za provjeru adekvatnosti procijenjenih rezerviranja.

Rezerve za ugovore o reosiguranju su knjigovodstvene procjene koje su materijalno značajne pozicije finansijskih izvještaja, te su predmet visokog stepena procjene, zbog čega smo ove računovodstvene procjene smatrali ključnim revizijskim pitanjem.

Kako smo pristupili tom pitanju

Naš revizorski pristup je obuhvatao sljedeće:

Stekli smo razumijevanje ključnih kontrola i testirali njihovu operativnu efikasnost. Takođe pregledali smo procese analize ekonomskih i neekonomskih pretpostavki korištenih za izračun rezerviranja.

Pregledali smo adekvatnost ključnih pretpostavki uprave korištenih za procjenu iznosa tehničkih rezervi osiguranja za pojedine slučajeve i uporedili ih s odgovarajućim pratećim dokumentima.

Procijenili smo da li su proknjižene obaveze u skladu sa zahtjevima računovodstvenog okvira, najbolje prakse u industriji i regulatornih zahtjeva.

Pored toga, pregledali smo informacije objavljene u finansijskim izvještajima da bismo procijenili da li je objava adekvatna za korisnike finansijskih izvještaja.

Stručnjaci iz aktuarskog područja bili su uključeni u procjenu aktuarskih pretpostavki, uključujući provjere korištenih pretpostavki Uprave. Aktuarski stručnjaci su bili uključeni u testiranje izračuna modela Društva, te u preračun rezervi za ugovore o osiguranju.

Ostale informacije

Uprava je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije obuhvataju informacije uključene u Godišnji izvještaj, ali ne uključuju odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje i naš revizorski izvještaj.

Naše mišljenje o odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima ne pokriva ostale informacije.

U vezi s našom revizijom odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije i pritom razmotriti da li su ostale informacije značajno proturječne s odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima ili našim znanjem stečenim tokom revizije ili se na drugi način čine materijalno pogrešno prikazanim. U vezi s Izvještajem Uprave, koji je uključen u Godišnji izvještaj, izvršili smo i postupke propisane Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Ti postupci uključuju ispitivanje da li Izvještaj Uprave uključuje potrebne objave kako je propisano članom 42. Zakona o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine. Na osnovu postupaka izvršenih tokom naše revizije, u mjeri u kojoj smo bili u mogućnosti procijeniti, izvještavamo sljedeće:

- 1) Informacije uključene u ostale informacije su konzistentne, u svim značajnim odrednicama, sa priloženim odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima.
- 2) Izvještaj Uprave je pripremljen, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 42. Zakona o računovodstvu.
- 3) Pravila korporativnog upravljanja su pripremljena, u svim značajnim odrednicama, u skladu s članom 43.

Na osnovu poznавanja i razumijevanja Društva i Grupe te njihovog okruženja, koje smo stekli tokom naše revizije odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, nismo ustanovili nikakve materijalno pogrešne prikaze u ostalim informacijama.

Odgovornost Uprave i onih koji su zaduženi za upravljanje za odvojene i konsolidovane finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja u skladu s zakonskom računovodstvenom regulativom primjenjivo na osiguravajuća društva u Federaciji Bosne i Hercegovine, kao i za one interne kontrole koje Uprava smatra neophodnim za pripremanje odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške.

U sastavljanju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Društva da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, objavljivanje, ako je primjenjivo, pitanja povezanih s vremenski neograničenim poslovanjem i korištenjem računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako Uprava ili namjerava likvidirati Društvo i Grupu ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za upravljanje su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovilo Društvo i Grupa.

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prevare ili greške, i izdati izvještaj nezavisnog revizora koji uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visok nivo uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kada ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prevare ili greške i smatraju se značajni ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili skupno, utječu na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovi tih odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, zbog prevare ili greške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostačni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stičemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo oblikovali revizijske postupke koji su primjereni u datim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Društva i Grupe.
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila Uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi Uprava i, temeljeno na pribavljenim revizijskim dokazima, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Društva i Grupe da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pažnju u našem izvještaju nezavisnog revizora na povezane objave u odvojenim i konsolidovanim finansijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modifikujemo naše mišljenje. Naši zaključci se temelje na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvještaja nezavisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uslovi mogu uzrokovati da Društvo i Grupa prekine s nastavljanjem poslovanja po vremenski neograničenoj osnovi.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li odvojeni i konsolidovani finansijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.
- Pribavljamo dostačne i primjerene revizijske dokaze u vezi s finansijskim informacijama subjekata ili poslovnih aktivnosti unutar Grupe kako bi izrazili mišljenje o tim konsolidovanim finansijskim izvještajima. Mi smo odgovorni za usmjeravanje, nadziranje i izvođenje revizije grupe. Mi smo isključivo odgovorni za naše revizijsko mišljenje.

Odgovornosti revizora za reviziju odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja

Mi komuniciramo s onima koji su zaduženi za upravljanje u vezi s, između ostalih pitanja, planiranim djelokrugom i vremenskim rasporedom revizije i važnim revizijskim nalazima, uključujući i onima u vezi sa značajnim nedostacima u internim kontrolama koji su otkriveni tokom naše revizije.

Mi također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s nezavisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, radnje poduzete za uklanjanje prijetnji ili primijenjene mjere zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopćiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopćenja nadmašile dobrotbiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner u reviziji odgovoran za angažman koji rezultira ovim izvještajem nezavisnog revizora je Sabina Softić.

Yuri Sidorovich, prokurista

Deloitte d.o.o. Sarajevo

Zmaja od Bosne 12c

Sarajevo, Bosna i Hercegovina

29. mart 2024

Sabina Softić, ovlašteni revizor

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Bilans uspjeha
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	Društvo sa pridruženim društvima 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 2022.	Društvo 2023.	Društvo 2022.
Prihodi od reosiguranja	5	106.366.341	76.058.147	106.366.341	76.058.147
Prihod od premije prenesene reosiguravatelju, neto	5	(70.201.774)	(46.161.529)	(70.201.774)	(46.161.529)
Neto prihod od premije		36.164.567	29.896.618	36.164.567	29.896.618
Štete i troškovi po reosiguranju	6	(56.915.010)	(43.708.953)	(56.915.010)	(43.708.953)
Štete i troškovi po reosiguranju pokriveni od reosiguravatelja,	6	29.566.964	22.652.765	29.566.964	22.652.765
Neto troškovi šteta		(27.348.046)	(21.056.188)	(27.348.046)	(21.056.188)
Prihod od provizije		16.482.554	13.819.458	16.482.554	13.819.458
Troškovi provizije		(20.705.244)	(18.268.205)	(20.705.244)	(18.268.205)
Neto troškovi provizija		(4.222.690)	(4.448.747)	(4.222.690)	(4.448.747)
Neto prihod od osiguranja		4.593.831	4.391.683	4.593.831	4.391.683
Prihodi od ulaganja	7	1.628.091	1.164.147	1.628.091	1.464.147
Ostali operativni prihodi	8	366.064	194.555	366.064	194.555
Opći i administrativni troškovi	9	(2.888.093)	(2.964.030)	(2.888.093)	(2.964.030)
Ostali rashodi	10	(119.890)	(30.816)	(119.890)	(30.816)
Negativne kursne razlike, neto		(1.134)	(4.031)	(1.134)	(4.031)
Učešće u gubitku/dobiti pridruženih društava	15	(53.751)	(30.030)	-	-
Gubitak od gubitka značajne kontrole	15	(429.822)	-	-	-
Dobit prije oporezivanja		3.095.296	2.721.478	3.578.869	3.051.508
Porez na dobit	11	(296.833)	(241.580)	(296.833)	(241.580)
Neto dobit		2.798.463	2.479.898	3.282.036	2.809.928
Zarada po dionici	12	150,13	133,01	176,03	150,71

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti
 za godinu koja završava 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Napomene	Društvo sa pridruženim društvima 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 2022.	Društvo 2023.	Društvo 2022.
Neto dobit	2.798.463	2.479.898	3.282.036	2.809.928
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-
<i>Stavke koje neće biti naknadno reklassifikovane u bilans uspjeha</i>	-	-	-	-
<i>Stavke koje će biti naknadno reklassifikovane u bilans uspjeha kada budu zadovoljeni specifični uslovi</i>	-	-	-	-
Neto promjene u fer vrijednosti finansijske imovine raspoložive za prodaju	16	2.023.213	352.098	2.023.213
Ukupna sveobuhvatna dobit		4.821.676	2.831.996	5.305.249
				3.162.026

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Izvještaj o finansijskom položaju
 na dan 31. decembra 2023. godine

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomene	Društvo sa pridruženim društvima 31. decembar 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 31. decembar 2022.	Društvo 31. decembar 2023.	Društvo 31. decembar 2022.
IMOVINA					
Nekretnine, postrojenja i oprema, i nematerijalna imovina	13	3.144.380	3.351.015	3.144.380	3.351.015
Ulaganja u investicijske nekretnine	14	2.530.338	2.661.224	2.530.338	2.661.224
Ulaganja u pridružena društva	15	2.826.557	6.645.130	678.528	1.878.529
Razgraničeni troškovi pribave	18	6.391.889	4.965.563	6.391.889	4.965.563
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	16	6.770.158	3.546.945	6.770.158	3.546.945
Finansijska imovina u posjedu do dospijeća	17	14.114.599	10.356.741	14.114.599	10.356.741
Depoziti	19	39.085.252	35.985.252	39.085.252	35.985.252
Imovina po osnovu reosiguranja (udio reosiguravatelja u obavezama po poslovima reosiguranja)	26	109.190.987	114.917.522	109.190.987	114.917.522
Potraživanja po osnovu premija reosiguranja i za štete pokrivene od strane reosiguravatelja	20	15.942.265	10.784.113	15.942.265	10.784.113
Ostala potraživanja	21	672.310	92.774	672.310	92.774
Ostala imovina	22	197.897	108.277	197.897	108.277
Novac i novčani ekvivalenti	23	3.010.436	6.277.679	3.010.436	6.277.679
UKUPNO IMOVINA		203.877.068	199.692.235	201.729.039	194.925.634
KAPITAL I OBAVEZE					
Dionički kapital	24	6.339.300	6.339.300	6.339.300	6.339.300
Rezerve		20.098.815	20.098.815	20.098.815	20.098.815
Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju		3.867.116	1.843.903	3.867.116	1.843.903
Zadržana dobit		10.529.920	11.271.358	8.381.891	6.504.756
		40.835.151	39.553.376	38.687.122	34.786.774
OBAVEZE					
Obaveze po poslovima reosiguranja	26	146.253.366	148.017.811	146.253.366	148.017.811
Obaveze po osnovu premija reosiguranja i udjela u štetama	25	12.469.737	9.230.315	12.469.737	9.230.315
Razgraničene provizije reosiguranja	18	3.429.712	2.521.207	3.429.712	2.521.207
Obaveze za porez na dobit		49.170	5.404	49.170	5.404
Ostale obaveze	27	633.469	139.754	633.469	139.754
Rezervisanja za naknade zaposlenim		206.463	224.369	206.463	224.369
UKUPNO OBAVEZE		163.041.917	160.138.860	163.041.917	160.138.860
UKUPNO KAPITAL I OBAVEZE		203.877.068	199.692.236	201.729.039	194.925.634

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Izyještaj o promjenama u kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembar 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Društvo sa pridruženim društvima

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju

	Dionički kapital	Rezerve	Zadržana dobit	Ukupno
Stanje 31. decembra 2021.	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>1.491.805</u>	<u>37.965.933</u>
Isplata dividende	-	-	(1.244.553)	(1.244.553)
Neto dobit	-	-	2.479.898	2.479.898
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	352.098	352.098
Ukupna sveobuhvatna dobit	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>2.479.898</u>	<u>2.831.996</u>
Stanje 31. decembra 2022.	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>1.843.903</u>	<u>39.553.376</u>
Isplata dividende	-	-	(1.404.901)	(1.404.901)
Prijenos na finansijsku imovinu	-	-	(2.135.000)	(2.135.000)
Neto dobit	-	-	2.798.463	2.798.463
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	(111.787)	(111.787)
Ukupna sveobuhvatna dobit	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>(111.787)</u>	<u>2.798.463</u>
Stanje 31. decembra 2023.	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>3.867.116</u>	<u>40.835.151</u>

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izyještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Izvještaj o promjenama u kapitalu
za godinu koja je završila 31. decembar 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

Društvo

	Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju			Zadržana dobit	Ukupno
	Dionički kapital	Rezerve			
Stanje 31. decembra 2021.	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>1.491.805</u>	<u>4.939.381</u>	<u>32.869.301</u>
Isplaćena dividende	-	-	-	(1.244.553)	(1.244.553)
Neto dobit	-	-	-	2.809.928	2.809.928
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	352.098	-	352.098
Ukupna sveobuhvatna dobit	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>352.098</u>	<u>2.809.928</u>	<u>3.162.026</u>
Stanje 31. decembra 2022.	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>1.843.903</u>	<u>6.504.756</u>	<u>34.786.774</u>
Isplaćena dividende	-	-	-	(1.404.901)	(1.404.901)
Neto dobit	-	-	2.023.213	3.282.036	3.282.036
Ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	-	2.023.213
Ukupna sveobuhvatna dobit	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>2.023.213</u>	<u>3.282.036</u>	<u>5.305.249</u>
Stanje 31. decembra 2023.	<u>6.339.300</u>	<u>20.098.815</u>	<u>3.867.116</u>	<u>8.381.891</u>	<u>38.687.122</u>

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Izvještaj o novčanim tokovima
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

	Napomena	Društvo sa pridruženim društvima 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 2022.	Društvo 2023.	Društvo 2022.
Poslovne aktivnosti					
Dobit prije oporezivanja		3.095.296	2.721.478	3.578.869	3.051.508
<i>Usklađenje za:</i>					
- amortizaciju	9	354.962	351.312	354.962	351.312
- umanjenje vrijednosti potraživanja po osnovu premija i za štete pokrivene od reosiguravatelja	10	119.890	30.816	119.890	30.816
- naplaćena otpisana potraživanja	8	(348.087)	(145.344)	(348.087)	(145.344)
- učešće u guitu/dobiti pridruženih društava	15	53.751	30.030		
- gubitak od gubitka značajne kontrole	15	429.822			
- rezervisanja za prenosnu premiju, neto	5.26	3.111.137	2.002.588	3.111.137	2.002.588
- rezervisanja za prijavljene, a neizmirene štete, neto	6.26	579.132	164.539	579.132	164.539
- rezervisanja za nastale, a neprijavljene štete, neto	6.26	388.365	1.585.146	388.365	1.585.146
- rezervisanja za bonuse, popuste i premije, neto	6.26	(116.547)	(688.071)	(116.547)	(688.071)
- odgodjene troškove pribave, neto	18	(517.822)	(281.077)	(517.822)	(281.077)
- rezervisanja za naknade zaposlenim, neto	8	(17.906)	(1.165)	(17.906)	(1.165)
- prihod od dividende priznat u bilansu uspjeha	7	(495.584)	(226.092)	(495.584)	(526.092)
- prihod od kamate priznat u bilansu uspjeha	7	(901.515)	(721.130)	(901.515)	(721.130)
<i>Novčani tok iz poslovnih aktivnosti prije promjena u obrtnom kapitalu</i>		5.734.894	4.823.030	5.734.894	4.823.030
<i>Promjene:</i>					
- potraživanja po osnovu premija reosiguranja i za štete pokrivene od strane reosiguravatelja	20	(4.929.956)	(3.925.975)	(4.929.956)	(3.925.975)
- ostale imovine i potraživanja	22	(526.926)	(39.498)	(526.926)	(39.498)
- obaveza po osnovu premija reosiguranja i udjela u štetama	25	3.725.667	771.352	3.725.667	771.352
- ostalih obaveza	27	2.068	31.272	2.068	31.272
<i>Novac iz poslovnih aktivnosti</i>		4.005.747	1.616.553	4.005.747	1.616.553
Plaćeni porez na dobit	11	(242.249)	(280.766)	(242.249)	(280.766)
Neto novac ostvaren u poslovnim aktivnostima		3.763.498	1.335.787	3.763.498	1.335.787
Uлагаčke aktivnosti					
Nabavka nekretnina i opreme	13	(17.438)	(93.838)	(17.438)	(93.838)
Primljene dividende	7	438.727	526.092	438.727	526.092
Primljene kamate	19	845.677	764.479	845.677	764.479
(Povećanje)/smanjenje finansijske imovine u posjedu do dospjeća	17	(3.792.806)	(8.954.634)	(3.792.806)	(8.954.634)
Smanjenje/(povećanje) datih depozita	19	(3.100.000)	3.747.169	(3.100.000)	3.747.169
Neto novac korišten u ulagačkim aktivnostima		(1.862.342)	(2.674.945)	(1.862.342)	(2.674.945)
Finansijske aktivnosti					
Isplaćene dividende		(1.404.901)	(1.244.487)	(1.404.901)	(1.244.487)
Neto novac korišten u finansijskim aktivnostima		(3.267.243)	(3.919.432)	(3.267.243)	(3.919.432)
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenta		(3.267.243)	(3.919.432)	(3.267.243)	(3.919.432)
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		6.277.679	10.197.111	6.277.679	10.197.111
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine	23	3.010.436	6.277.679	3.010.436	6.277.679

Napomene u nastavku čine sastavni dio finansijskih izvještaja.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

1. OPĆI PODACI

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo ("Društvo") je dioničko društvo osnovano u Federaciji Bosne i Hercegovine. Osnovna djelatnost Društva je obavljanje poslova reosiguranja životnog i neživotnog osiguranja.

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo je imalo 23. zaposlenika (2022.: 25).

Uprava

Zlatan Filipović	Direktor
Bakir Pilav	Izvršni direktor za finansije

Nadzorni odbor

Midhad Salčin	Predsjednik
Enisa Babić	Član
Ismet Hadžić	Član
Jasenko Karahmet	Član
Semiha Repak	Član

Odbor za reviziju

Alma Kozarić	Predsjednik
Amra Karasalihović	Član
Kornelije Vujnović	Član

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA

2.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu

Sljedeće izmjene postojećih standarda koje je izdao Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB), a koji su objavljeni od strane Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, stupaju na snagu za tekući izvještajni period:

Standard	Naziv
MSFI 17*	Novi standard MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ objavljen u maju 2017. godine, uključujući izmjene MSFI-ja 17 objavljene u junu 2020. (izmjene za rješavanje problema i izazova u primjeni koji su identificirani nakon objave standarda, uključujući i odgodu primjene za period koji počinju 1. januara 2023. godine) i izmjene u decembru 2021. (izmjene vezane za prvu primjenu MSFI 17 i MSFI 9)
Izmjene MSFI-ja 4	Izmjene koje se odnose na datum isteka pristupa odgode, objavljeno u junu 2020.
Izmjene MRS-a 1	Objavljivanje računovodstvenih politika, objavljeno u februaru 2021.
Izmjene MRS-a 8	Definicija računovodstvenih procjena, objavljeno u februaru 2021.
Izmjene MRS-a 12	Odgodeni porez koji se odnosi na imovinu i obaveze koje proizlaze iz jedne transakcije, objavljeno u maju 2021.
Izmjene MRS-a 12	Međunarodna porezna reforma – Model pravila iz drugog stuba, objavljeno u maju 2023.

*Prema Odluci Saveza računovođa, revizora i finansijskih djelatnika Federacije Bosne i Hercegovine, MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ će se primjenjivati na godišnja obračunska razdoblja koja počinju 1. januara 2026. godine ili kasnije, uz mogućnost ranije primjene u slučajevima kada se primjenjuje i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja (MSFI) 9-Finansijski instrumenti.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

2. USVAJANJE NOVIH I REVIDIRANIH STANDARDA (NASTAVAK)

2.1 Početna primjena novih izmjena i dopuna postojećih standarda koji su na snazi u tekućem izvještajnom periodu (nastavak)

U skladu s navedenim, Društvo ispunjava kriterije za privremeno izuzeće od MSFI 9 i namjerava odgoditi primjenu MSFI 9 do datuma stupanja na snagu novog standarda za ugovore o osiguranju (MSFI 17) koji je primjenjiv za periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2026. godine.

Usvajanje ovih novih standarda, izmjene postojećih standarda i tumačenje nisu doveli do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Grupe.

2.2. Novi standardi i izmjene postojećih standarda koji još nisu usvojeni

Na dan odobrenja ovih finansijskih izvještaja bili su objavljeni sljedeći novi standardi i izmjene postojećih standarda, ali još nisu stupili na snagu:

Standard	Naziv	Datum stupanja na snagu
Izmjene MSFI-ja 16	Obaveza po najmu u transakcijama prodaje s povratnim najmom - objavljeno u septembru 2022.	1. januara 2024.
Izmjene MRS-a 1	Klasifikacija obaveza kao kratkoročnih ili dugoročnih i dugoročnih obaveza s ugovornim uvjetima - objavljeno u oktobru 2022.	1. januara 2024.
Izmjene i dopune MRS 21	Nemogućnosti razmijene – objavljeno u augustu 2023.	1. januara 2025.
Izmjene i dopune MRS-a 7 i MSFI-ja 7	Aranžmani za finansiranje dobavljača - objavljeno u maju 2023.	1. januara 2024.
Izmjene i dopune MSFI-ja 10 i MRS 28	Izmjene vezane za prodaju ili unos u imovini između investitora i pridruženog društva ili zajedničkog poduhvata – objavljeno u septembru 2014.	Odgođeno na neodređeno vrijeme

Društvo i Grupa je izabralo da ne usvoji ove nove standarde, izmjene postojećih standarda i nova tumačenja prije nego oni stupe na snagu. Društvo i Grupa smatra da usvajanje prethodno navedenih standarda neće dovesti do značajnih promjena u finansijskim izvještajima Društva i Grupe u budućim periodima.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

Izjava o usklađenosti

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Zakonom o računovodstvu i reviziji u Federaciji Bosne i Hercegovine, objavljenim od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde.

Ovi finansijski izvještaji sastoje se od odvojenih i konsolidovanih finansijskih izvještaja za Društvo, gdje su u konsolidovanim finansijskim izvještajima za Društvo sa pridruženim društvima ulaganja u pridružena društva prikazana metodom udjela, dok su u odvojenim finansijskim izvještajima Društva ona prikazana po trošku sticanja, umanjeno za ispravku vrijednosti ukoliko postoje indikacije za umanjenje vrijednosti.

Osnova za prezentiranje

Ovi finansijski izvještaji pripremljeni su po načelu historijskog troška, osim za određene finansijske instrumente koji se mjere po revalorizovanim iznosima ili po fer vrijednostima na kraju svakog izvještajnog perioda.

Historijski trošak se uglavnom temelji na fer vrijednosti naknade date u zamjenu za imovinu.

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju ili bi bila plaćena za prijenos obaveza u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerjenja, bez obzira na to je li ta cijena direktno uočljiva ili procijenjena koristeći drugu tehniku procjene vrijednosti. U procjeni fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir karakteristike imovine ili obaveza kada bi učesnici na tržištu uzeli u obzir ove karakteristike kod određivanja cijene imovine ili obaveza na datum mjerjenja. Fer vrijednost za mjerjenje i/ili za svrhu objavljivanja u ovim finansijskim izvještajima je određena na takvoj osnovi, osim za mjerjenja koja imaju neke sličnosti u fer vrijednosti, ali nisu fer vrijednosti, kao što su neto utrživa vrijednost prema MRS 2 ili vrijednost u upotrebi prema MRS 36.

Osim toga za potrebe finansijskog izvještavanja, pokazatelji fer vrijednosti su podijeljeni na nivoe 1, 2 ili 3 na temelju stepena do kojeg je vrednovanje fer vrijednosti moguće posmatrati i prema značaju vrednovanja fer vrijednosti u cijelosti, kako slijedi:

- Nivo 1 ulazni podaci su kotirane cijene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičnu imovinu ili obaveze kojima Društvo može pristupiti na datum mjerjenja; pokazatelji fer vrijednosti su izvedeni iz cijena koje kotiraju na aktivnim tržištima;
- Nivo 2 ulazni podaci, osim onih kotiranih cijena koje su uključene u Nivo 1, koji su uočljivi za imovinu ili obaveze, bilo direktno ili indirektno; i
- Nivo 3 ulazni podaci su neuočljivi ulazni podaci za imovinu ili obaveze.

Finansijski izvještaji prezentirani su u konvertibilnim markama, s obzirom da je to valuta u kojoj je iskazana većina poslovnih događaja u Društvu. Konvertibilna marka (KM) je fiksno vezana za Euro (1 EUR = 1,95583 KM).

Sastavljanje finansijskih izvještaja u skladu sa MSFI zahtijeva od Uprave korištenje prosudbi, procjena i pretpostavki koje utječu na primjenu računovodstvenih politika, te objavljene iznose imovine, obaveza, prihoda i rashoda. Stvarni rezultati mogu biti različiti od tih procjena.

Procjene i povezane pretpostavke redovno se pregledaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u periodu u kojem su procjene promijenjene, te eventualno budućim periodima, ako utiču i na njih.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Osnova za prezentiranje (nastavak)

Informacije o područjima sa značajnom neizvjesnošću u procjenama i kritičnim prosuđivanjima u primjeni računovodstvenih politika, koje imaju najznačajniji uticaj na iznose objavljene u ovim finansijskim izvještajima, objavljene su u Napomeni 4.

Osnova za konsolidaciju

U skladu sa MSFI 10, budući da Društvo ima ulaganje u pridruženo društvo, Društvo priprema konsolidovane finansijske izvještaje.

Ulaganja u pridružena društva

Pridruženo društvo je subjekt u kojem Društvo ima značajan uticaj, a koji nije ni zavisno društvo, niti udio u zajedničkom ulaganju. Značajan uticaj znači moć sudjelovanja u donošenju odluka u finansijskim i poslovnim politikama toga subjekta, ali ne i kontrolu niti zajedničku kontrolu nad politikama.

Rezultati, imovina i obaveze pridruženih društava iskazani su u finansijskim izvještajima Društva sa pridruženim društvima metodom udjela, od početnog datuma njihovog prvobitnog uticaja, do njihovog okončanja, osim ulaganja svrstanih u kategoriju raspoloživi za prodaju, koja se obračunavaju u skladu sa MSFI 5 "Dugotrajna imovina namijenjena prodaji i prestanak poslovanja".

Prema metodi udjela, ulaganja u pridružena pravna lica u izvještajima su iskazana po trošku sticanja usklađenim za promjene udjela Društva u neto imovini pridruženog društva nakon sticanja te se ispravljaju za svako eventualno umanjenje vrijednosti pojedinačnog ulaganja. Gubici nekog pridruženog društva iznad udjela Društva u tom pridruženom društvu, koji uključuju sve dugoročne udjele koji u suštini sačinjavaju neto ulaganje Društva u pridruženo društvo, se ne priznaju, osim ukoliko ima daljnje obveze prema pridruženom društvu ili je izvršilo plaćanja u korist pridruženog društva.

Višak troška sticanja iznad udjela Društva u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obaveza pridruženog društva na datum sticanja priznaje se kao goodwill. Goodwill se uključuje u knjigovodstveni iznos ulaganja i njegovo umanjenje se procjenjuje u sklopu cijelog ulaganja. Svaki višak udjela Društva u fer vrijednosti prepoznatljive imovine i obaveza pridruženog društva se nakon procjene izravno priznaje u bilansu uspjeha.

Ulaganja u pridružena društva u odvojenim finansijskim izvještajima Društva prikazana su po trošku sticanja, umanjena za ispravku vrijednosti pojedinačnog ulaganja, ukoliko je to potrebno.

Dividenda primljena od pridruženih društava priznaje se kao smanjenje ulaganja u pridružena društva u konsolidovanom izvještaju o finansijskom položaju Društva te kao prihod od dividendi u odvojenom bilansu uspjeha Društva. Nerealizovani dobici iz transakcija između Društva i njegovih pridruženih društava eliminisu se do visine udjela Društva u pridruženom društvu. Nerealizovani gubici takođe se eliminisu, osim ako transakcija pruža dokaz o umanjenju vrijednosti prenesene imovine.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Priznavanje prihoda

Bruto premije reosiguranja priznaju se kao prihod na proporcionalnoj osnovi kroz periode trajanja ugovora o reosiguranju.

Premije reosiguranja koje se po potrebi usklađuju, procjenjuju se na osnovi raspoloživih informacija. Odstupanja od procjene iznosa premija vrše se u periodu u kojem su postala poznata.

Prihod od kamata knjiži se na obračunskoj osnovi u skladu s neotplaćenom glavnicom po efektivnoj kamatnoj stopi.

Strane valute

Poslovni događaji koji nisu u konvertibilnim markama početno se knjiže preračunavanjem po važećem kursu na datum transakcije. Finansijska imovina i obaveze iskazani u stranim valutama ponovo se preračunavaju na datum izvještajnog perioda primjenom zvaničnog kursa Centralne banke Bosne i Hercegovine na taj datum. Dobici i gubici nastali preračunavanjem uključuju se u bilansu uspjeha perioda.

Naknade zaposlenima

U ime svojih zaposlenika, Društvo plaća porez na dohodak, kao i doprinose za penziono, invalidsko, zdravstveno i osiguranje od nezaposlenosti, na i iz plate, koji su obračunavaju po zakonskim stopama tokom godine na bruto platu. Društvo plaća navedeni porez i doprinose u korist institucija Federacije Bosne i Hercegovine (na federalnom i kantonalm nivou). Nadalje, topli obrok, naknada za prevoz i regres su plaćeni u skladu sa domaćim zakonskim propisima. Ovi troškovi su prikazani u bilansu uspjeha u periodu u kojem su troškovi plata nastali.

Jubilarne nagrade

Društvo isplaćuje svojim zaposlenim jubilarne nagrade u skladu sa internim Pravilnikom o plaćama i naknadama radnika.

Opremnine za odlazak u penziju

U skladu sa lokalnim zakonskim propisima i internim Pravilnikom o plaćama i naknadama radnika Društvo pravi rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u skladu sa Zakonom o porezu na dohodak, a najviše do visine neoporezivog iznosa utvrđenog Pravilnikom o primjeni Zakona o porezu na dohodak.

Oporezivanje

Trošak poreza na dobit predstavlja zbirni iznos tekuće poreske obaveze i odgođenih poreza.

Tekući porez na dobit

Tekuća poreska obaveza temelji se na oporezivoj dobiti za godinu. Oporeziva dobit razlikuje se od neto dobiti perioda iskazanoj u bilansu uspjeha, jer ne uključuje stavke prihoda i rashoda koje nikada nisu oporezive ni odbitne. Tekuća poreska obaveza Društva izračunava se primjenom poreskih stopa koje su na snazi, odnosno važeće na datum izvještajnog perioda.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Odgođeni porez na dobit

Odgođeni porez jest iznos za koji se očekuje da će biti plativ odnosno povrativ na temelju razlike između knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u finansijskim izvještajima i pripadajuće poreske osnovice koja se koristi za izračunavanje oporezive dobiti i obračunava se metodom bilanske obaveze. Odgođene poreske obaveze općenito se priznaju za sve oporezive privremene razlike, a odgođena poreskaimovina se priznaje u onoj mjeri u kojoj je vjerojatno da će biti raspoloživa oporeziva dobit na temelju koje je moguće iskoristiti privremene razlike koje se odbijaju.

Knjigovodstveni iznos odgođene poreske imovine preispituje se na svaki datum izvještajnog perioda i umanjuje u onoj mjeri u kojoj više nije vjerojatno da će biti raspoloživ dovoljan iznos oporezive dobiti za povrat cijelog ili dijela poreske imovine.

Odgođeni porez obračunava se po poreskim stopama za koje se očekuje da će biti u primjeni u periodu u kojem će doći do podmirenja obaveze ili realizacije sredstva. Odgođeni porez knjiži se na teret ili u korist bilansa uspjeha, osim ako se odnosi na stavke koje se knjiže direktno u korist ili na teret kapitala, u kojem slučaju se odgođeni porez također iskazuje u okviru kapitala.

Nekretnine, postrojenja i oprema

Nekretnine i oprema početno se iskazuju po trošku nabavke umanjenom za ispravak vrijednosti i akumulirane gubitke od umanjenja vrijednosti. Trošak nabavke obuhvata nabavnu cijenu i sve troškove direktno povezane s dovođenjem sredstva u radno stanje za namjeravanu upotrebu. Troškovi tekućeg održavanja i popravaka, zamjene te investicijskog održavanja manjeg obima priznaju se kao rashod kad su nastali. Značajna unapređenja i zamjene sredstava se kapitaliziraju. Dobit ili gubitak od rashodovanja ili umanjenja stalnih sredstava se uključuju u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali.

Nekretnine u izgradnji iskazuju se po trošku umanjenom za umanjenja vrijednosti, ako postoje. Ulaganja u nekretnine obračunava se po trošku sticanja i računovodstvenom tretmanu nakon početnog priznavanja primjenjeno na imovinu i opremu.

Obračun amortizacije započinje u trenutku u kojem je sredstvo spremno za namjeravanu upotrebu. Amortizacija se obračunava na temelju procijenjenog vijeka upotrebe sredstva, koristeći linearu metodu obračuna, kako slijedi:

	2023.	2022.
Zgrade	33,3 godina (3%)	33,3 godina (3%)
Oprema	4 do 6,67 godina (15%-25%)	4 do 6,67 godina (15%-25%)
Elektronička oprema	3 do 5 godina (20%-33,3%)	3 do 5 godina (20%-33,3%)

Društvo vrši procjenu korisnog vijeka upotrebe nekretnina i opreme na godišnjem nivou. Nije bilo promjena u odnosu na prethodni period.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u bilansu uspjeha u periodu u kojem su nastali, u korist, odnosno na teret prihoda.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Umanjenja nefinansijske imovine

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svoje materijalne imovine da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknadivi iznos sredstva da bi se mogao utvrditi eventualni gubitak nastao umanjenjem.

Nadoknadiva vrijednost je neto prodajna cijena ili vrijednost u upotrebi, zavisno od toga koja je viša. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budući novčani tokovi diskontuju se do sadašnje vrijednosti primjenom diskontne stope prije oporezivanja koja odražava sadašnju tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za to sredstvo.

Ako je procijenjeni nadoknadivi iznos sredstva manji od knjigovodstvenog iznosa, onda se knjigovodstveni iznos tog sredstva umanjuje do nadoknadivog iznosa. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se odmah kao rashod.

Kod naknadnog poništenja gubitka od umanjenja vrijednosti, knjigovodstveni iznos sredstva povećava se do revidiranog procijenjenog nadoknadivog iznosa toga sredstva, pri čemu veća knjigovodstvena vrijednost ne premašuje knjigovodstvenu vrijednost koja bi bila utvrđena da u prethodnim godinama nije bilo priznatih gubitaka na tom sredstvu uslijed umanjenja vrijednosti. Poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti odmah se priznaje kao prihod, osim ako se predmetno sredstvo ne iskazuje po procijenjenoj vrijednosti, u kojem slučaju se poništenje gubitka od umanjenja vrijednosti iskazuje kao povećanje uslijed revalorizacije.

Nematerijalna imovina

Nematerijalna imovina početno se mjeri po trošku nabavke i amortizuje se linearno tokom procijenjenog vijeka upotrebe koji je kako slijedi:

	2023.	2022.
Nematerijalna imovina	5 godina (20%)	5 godina (20%)

Društvo vrši procjenu korisnog vijeka upotrebe nematerijalne imovine na godišnjem nivou.

Ulaganje u investicijske nekretnine

Ulaganja u investicijske nekretnine obuhvataju nekretnine u posjedu radi zarade prihoda od najma ili zbog porasta vrijednosti kapitalne imovine, ili oboje, i mjere se po trošku nabavke, uključujući transakcijske troškove. Amortizacija ove imovine počinje u trenutku u kojem je imovina spremna za upotrebu. Amortizacija se obračunava primjenom linearne metode tokom procijenjenog korisnog vijeka trajanja imovine koji je kako slijedi:

	2023.	2022.
Ulaganja u nekretnine – zgrade	33,3 godina (3%)	33,3 godina (3%)

Društvo vrši procjenu korisnog vijeka upotrebe ulaganja u investicijske nekretnine na godišnjem nivou.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti

Finansijska imovina i finansijske obaveze se priznaju kada Društvo postane ugovorna strana u ugovoru vezanom za finansijski instrument.

Finansijska imovina i obaveze inicijalno se priznaju po fer vrijednosti. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine, odnosno nastanku finansijske obaveze (izuzev finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha), dodaju se, odnosno oduzimaju, od fer vrijednosti finansijske imovine, odnosno finansijskih obaveza, pri početnom priznavanju. Transakcijski troškovi koji su direktno pripisivi sticanju finansijske imovine i finansijskih obaveza po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha odmah se priznaju u bilansu uspjeha.

a) Finansijska imovina

Finansijska imovina se priznaje, odnosno prestaje priznavati na datum trgovanja kad je kupoprodaja imovine definirana ugovorenim datumom isporuke finansijske imovine u rokovima utvrđenima u skladu konvencijama na predmetnom tržištu.

Finansijska imovina je klasifikovana u sljedeće kategorije: "po fer vrijednost kroz bilans uspjeha", "u posjedu do dospijeća", "raspoloživa za prodaju" i "krediti i potraživanja".

Klasifikacija finansijske imovine ovisi o prirodi i svrsi finansijske imovine i određena je u trenutku inicijalnog prepoznavanja. Društvo trenutno ne posjeduje finansijsku imovinu po fer vrijednost kroz bilans uspjeha.

Metoda efektivne kamatne stope

Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortizovanog troška finansijske imovine i raspoređivanja prihoda od kamata tokom određenog perioda. Efektivna kamatna stopa je kamatna stopa koja tačno diskonтуje buduća novčana primanja kroz očekivani vijek trajanja finansijske imovine, ili gdje je to moguće, kraćeg perioda.

Prihodi se priznaju na bazi efektivne kamate stope za dužničke instrumente, izuzev za one koji su iskazani po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

a) Finansijska imovina (nastavak)

Dati krediti i potraživanja

Potraživanja od kupaca, depoziti i ostala potraživanja sa fiksnim ili odredivim plaćanjima koja ne kotiraju na aktivnom tržištu klasifikuju se kao krediti i potraživanja. Krediti i potraživanja mjere se po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, umanjenom za procijenjeno umanjenje vrijednosti. Prihod od kamate se priznaje primjenom efektivne kamatne stope, osim u slučaju kratkoročnih potraživanja, gdje bi priznavanje prihoda bilo nematerijalno.

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju je nederivativna finansijska imovina koja je klasifikovana u ovu kategoriju ili nije klasifikovana u neku drugu kategoriju. Namjerava se držati neko vrijeme, ali može biti prodana kao odgovore na potrebe održavanja likvidnosti ili promjene kamatnih stopa, cijena i slično. Obuhvata dionice i ulaganja u investicione fondove.

Dionice koje kotiraju i ne kotiraju na berzama držane od strane Društva, a kojima se trguje na aktivnom tržištu su klasifikovane kao raspoložive za prodaju i prezentuju se po fer vrijednosti, koristeći se tekućom tržišnom vrijednosti nekog drugog instrumenta koji je suštinski jednak ili bazira se na očekivanim novčanim tokovima imovine koja predstavlja osnovu ulaganja. Ulaganja za koja nije moguće realno utvrditi fer vrijednost se mjere po trošku.

Dobici i gubici koji nastaju zbog promjene fer vrijednosti direktno utiču na investicijsku revalorizacionu rezervu sa izuzetkom umanjenja za trajne gubitke, kamata se obračunava koristeći metod efektivne kamatne stope i dobit ili gubitak na monetarnu imovinu od kursnih razlika direktno utiče na dobit ili gubitak.

Kada se takva imovina prodaje ili je izložena trajnom smanjenju vrijednosti, kumulativna dobit ili gubitak prethodno ostvaren u revalorizacionoj rezervi za ulaganja je uključen u prihode i rashode perioda.

Dividende na vlasničke instrumente raspoložive za prodaju se priznaju u bilansu uspjeha kad se uspostavi pravo Društva da primi dividendu.

Fer vrijednost finansijske imovine raspoložive za prodaju denominirane u stranoj valuti se određuje u toj valuti i preračunava se po važećoj kursnoj stopi na datum izvještajnog perioda. Promjena u fer vrijednosti koja se može pripisati promjenama kursa i koja rezultira promjenom amortizovanog troška sredstva priznaje se u bilansu uspjeha, dok se ostale promjene priznaju kao promjene u kapitalu.

Finansijska imovina u posjedu do dospijeća

Obveznice sa fiksnim ili odredivim plaćanjima i fiksnim rokom dospijeća, za koje Društvo ima pozitivnu namjeru i mogućnost da ih čuva do dospijeća, klasifikuju se kao imovina u posjedu do dospijeća. Knjiže se i po trošku amortizacije koristeći metodu efektivne kamatne stope, umanjenom za umanjenje vrijednosti, sa prihodom koji se priznaje na bazi efektivnog prihoda. Ova finansijska imovina obuhvata obveznice Federacije BiH.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

a) Finansijska imovina (nastavak)

Umanjenja finansijske imovine

Finansijska imovina je procijenjena za indikatore umanjenja na svaki datum izvještajnog perioda. Finansijska imovina je umanjena tamo gdje je dokazano da, kao rezultat jednog ili više događaja koji su se desili nakon početnog priznavanja finansijske imovine, procijenjeni budući novčani tokovi investicije su izmijenjeni.

Za dionice koje ne kotiraju na berzi, a klasifikovane su kao raspoložive za prodaju, značajan ili produžen pad u fer vrijednosti vrijednosnog papira ispod njegovog troška smatra se objektivnim dokazom umanjenja.

Za svu ostalu finansijsku imovinu, uključujući otkupive vrijednosne papiere klasifikovane kao raspoloživi za prodaju, objektivan dokaz umanjenja može uključiti:

- značajne finansijske teškoće izdavaoca ili korisnika; ili
- propust ili delinkvencija u otplati kamate ili glavnice; ili
- mogućnost da će dužnik pasti pod stečaj ili finansijsku reorganizaciju.

Za finansijsku imovinu iskazanu po amortizovanom trošku, iznos umanjenja je razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih koristeći originalnu efektivnu kamatnu stopu finansijske imovine.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine je umanjena za gubitke umanjenja kroz upotrebu konta ispravke vrijednosti. Kada nije moguće naplatiti potraživanja, onda su ista otpisana na teret konta ispravke vrijednosti. Naknadni povrat iznosa koji su prethodno otpisani se oprihoduje u korist konta ispravke vrijednosti. Promjene u knjigovodstvenoj vrijednosti konta ispravke vrijednosti evidentiraju se u bilansu uspjeha.

Sa izuzetkom vlasničkih instrumenata raspoloživih za prodaju, ako se, u narednom periodu, iznos gubitaka od umanjenja vrijednosti smanji i to smanjenje se odnosi na događaj koji je nastao nakon što je umanjenje priznato, prethodno priznat gubitak umanjenja može se priznati kroz bilans uspjeha u mjeri koja neće rezultirati knjigovodstvenim iznosom većim nego što bi bio amortizirani trošak da nije došlo do priznavanja umanjenja vrijednosti na datum kada je umanjenje vrijednosti ispravljen.

Što se tiče vlasničkih instrumenata – ulaganja raspoloživih za prodaju, gubici od umanjenja prethodno priznati kroz bilans uspjeha se ne poništavaju kroz bilans uspjeha. Bilo koje uvećanje u fer vrijednosti nakon gubitka umanjenja je priznato direktno u kapital.

Prestanak priznavanja finansijske imovine

Društvo će prestati priznavati finansijsku imovinu samo kada ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu; ili ako prenese finansijsku imovinu, pa samim tim i sve rizike i nagrade od vlasništva sredstva na drugi subjekt. Ako Društvo ne prenese niti zadrži suštinski sve rizike i povrate od vlasništva i zadrži kontrolu nad finansijskom imovinom, Društvo priznaje zadržano učešće u imovini kao i povezane obaveze koje mogu nastati.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

b) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti izdati od strane Društva

Klasifikacija kao finansijska obaveza ili kapital

Dužnički ili vlasnički instrumenti su klasifikovani ili kao finansijske obaveze ili kao kapital u skladu sa suštinom ugovornog angažmana.

Vlasnički instrumenti

Vlasnički instrument je ugovor koji dokazuje pravo na preostali iznos udjela i imovinu Društva, nakon umanjenja svih njegovih obaveza. Vlasnički instrumenti koje je Društvo izdalo knjiže se u iznosu primljenih sredstava, umanjениh za troškove izdavanja.

Finansijske obaveze

Finansijske obaveze su klasificirane kao "iskazane po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha" ili kao "ostale finansijske obaveze". Na datum bilansa Društvo nije imalo obaveza iskazanih po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha.

Ostale finansijske obaveze

Ostale finansijske obaveze, uključujući i obaveze po kreditima, se početno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za transakcijske troškove. Ostale finansijske obaveze su naknadno mjerene po amortiziranom trošku koristeći metodu efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamate je metoda izračunavanja troškova amortizacije finansijske obaveze i određivanja troška kamate za relevantni period. Efektivna kamatna stopa je stopa koja tačno diskontuje procijenjena buduća plaćanja u gotovini kroz očekivano trajanje finansijske obaveze, ili, gdje je to moguće, u kraćem periodu.

Prestanak priznavanja finansijske obaveze

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada, i samo kada, su obaveze Društva prestale, otkazane ili ističu.

Ugovori o reosiguranju

Društvo izdaje ugovore o reosiguranju kojima se prenosi rizik osiguranja ili finansijski rizik. Ovi ugovori obuhvataju ugovore o reosiguranju od nezgode, reosiguranje imovine, reosiguranje od odgovornosti i kratkoročne ugovore životnog reosiguranja.

Osiguranje od odgovornosti obezbeđuje osiguranu osobu od rizika nanošenja štete od strane treće osobe kao rezultat njegove aktivnosti. Ovaj tip reosiguranja pokriva slučajeve definisane ugovorom. Tipičan primjer ove vrste osiguranja je osiguranje od proizvodne odgovornosti.

Osiguranje imovine kompenzira osiguranika za štetu koja je počinjena na imovini odnosno umanjenje njene vrijednosti. Osiguranici koji obavljaju poslovnu aktivnost koristeći se osiguranom imovinom mogu također dobiti kompenzaciju za gubitak zarade izazvane nemogućnošću korištenja osigurane imovine. Tipična vrsta ovog osiguranja je osiguranje protiv požara i ostalih opasnosti kojima imovina može biti izložena.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

b) Finansijske obaveze i vlasnički instrumenti izdati od strane Društva (nastavak)

Ugovori o reosiguranju

Osiguranje od nezgode štiti osiguranike i/ili članove njihove porodice od posljedica događaja poput smrti ili invaliditeta uzrokovanih nesrećom. Ukoliko nesreća rezultira smrću ili invaliditetom osigurane osobe, osigurana osoba ili njena porodica dobija odgovarajuću kompenzaciju za ublažavanje posljedica nesreće.

Policirane premije reosiguranja

Bruto premije neživotnog reosiguranja uključuju sve premije reosiguranja tokom računovodstvenog perioda koje su proizašle iz obračuna reosiguranja usaglašenih sa cedentima tokom obračunskog perioda, bez obzira odnose li se ti iznosi u potpunosti ili djelomično na sljedeće računovodstvene periode. Premije retrocesije obračunavaju se za računovodstveni period na način kao i premije reosiguranja. Prihod od premija neživotnog reosiguranja priznaje se po usaglašavanju obračuna reosiguranja sa cedentom.

Prenosne premije

Prenosne premije se obračunavaju za one vrste reosiguranja kod kojih reosiguravajuće pokriće traje i nakon kraja obračunskog perioda budući da se reosiguravajući i obračunski periodi ne poklapaju.

Bruto prijenosna premija reosiguranja izračunava se po metodi pojedinačnog izračuna za svaku policu osiguranja s tačnim vremenskim razgraničenjem (pro rata temporis) kod polica osiguranja kod kojih Društvo posjeduje podatak o skadenci osiguranja, a u slučajevima u kojim, prema ugovoru o reosiguranju, Društvo ne posjeduje podatak o skadenci i obračunatoj bruto premiji osiguranja svake pojedine police nego posjeduje podatak o ukupnoj obračunatoj premiji osiguranja svakog pojedinog obračunskog perioda po vrsti osiguranja bruto prijenosna premija reosiguranja izračunava se po metodi osmina/četvrtina/polovina (1/8-1/4-1/2) koja predstavlja zbirnu metodu izračuna bruto prijenosne premije reosiguranja. U ovakvim slučajevima koristi se pretpostavka da police svakog pojedinog obračunskog perioda u prosjeku počinju sredinom tog obračunskog perioda. Za određene specifične ugovore o reosiguranju koji sadrže specifične obračunske stavke kakva je na primjer profitna provizija bruto prijenosne premije reosiguranja preuzimaju se iz izračuna istih od strane cedenta.

Neto prenosna premija reosiguranja je bruto prenosna premija umanjena za retrocedirani dio. Učešće retrocesije u prenosnim premijama određuje se na bazi važećih retrocesijskih ugovora. Rezerva prenosne premije u bilansu stanja je iskazana posebno a prenosna provizija zasebno.

Rezerve za prijavljene štete

Rezerve za prijavljene štete odnose se na štete koje su nastale i prijavljene do kraja obračunskog razdoblja za koje se oblikuje rezerva šteta, odnosno, do datuma bilansa stanja, ukoliko do tog dana nisu riješene. Visine rezervacija utvrđene su od strane cedenata pojedinačnom procjenom za svaku štetu uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i historijsko iskustvo o veličini sličnih šteta, a reosiguravač prihvata procjenu cedenta.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Rezerve za nastale, a neprijavljene štete i reaktivirane štete

Društvo rezervu šteta reosiguranja za štete koje su nastale a nisu prijavljene utvrđuje na osnovu statističkih podataka za takve štete, podataka o prijavljenim štetama i tehnologije obrade šteta, te ostalih raspoloživih podataka i informacija. U zavisnosti od kvaliteta i kvantiteta podataka a obzirom na specifičnost tehnologije posla reosiguranja Društvo koristi Bornhuetter-Ferguson i metodu očekivane kvote šteta pri izračunu IBNR rezerve šteta.

Ove rezerve su bazirane na procijeni dok konačne obaveze mogu biti veće ili manje od procijenjenih iznosa. U skladu sa privrednom praksom, prilagođavanje procjena i razlika između procjena i isplaćenih sredstava su knjižene u periodu nastanka.

Matematička rezerva životnog osiguranja

Društvo nema ugovore o reosiguranju po osnovu kojih bi bilo obavezno formirati matematičku rezervu.

Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja

Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja se knjiže kada nastanu. Imovina i obaveze po poslovima reosiguranja uključuju potraživanja i obaveze koja terete reosiguravatelja, naknade plaćene i naplaćene od agenata, brokera osiguranja i nositelja polica osiguranja.

Potraživanja i obaveze po osnovu premije reosiguranja i udjela u štetama

Društvo cedira reosiguranje kod retrocesionara sa namjerom ograničavanja potencijalnog gubitka. Ugovori o retrocesiji ne lišavaju Društvo nijedne direktne obaveze prema osiguravajućim društvima. Premije reosiguranja i retrocedirane premije reosiguranja kao i udjeli reosiguravatelja odnosno retrocesionara u štetama prikazani su na odgovarajućim kontima bilansa uspjeha i prezentuju se u finansijskim izvještajima u bruto principu.

Na svaki datum izvještajnog perioda Društvo preispituje knjigovodstvene iznose svojih potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju i retrocesiji da bi utvrdilo postoje li naznake da je došlo do gubitaka uslijed umanjenja vrijednosti navedene finansijske imovine. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se gubitak nastao umanjenjem koji se priznaje u bilansu uspjeha.

Troškovi pribavljanja (akvizicije)

Troškovi pribavljanja reosiguranja prvenstveno podrazumijevaju provizije reosiguranja koje reosiguravač odobrava cedentu te naknade brokerima za usluge pribavljanja novih osiguranja u skladu sa zaključenim ugovorima. Troškovi akvizicije reosiguranja uključuju se u bilans uspjeha kada je usaglašen sa cedentom obračun iz kojeg ovi troškovi proizilaze. Troškovi akvizicije reosiguranja se vremenski raspoređuju u skladu s kretanjem rezerve prenosne premije. Tokom finansijske godine, rezerva prenosne premije i prenosna provizija koje se odnose na buduće vremenske periode iskazane su u bilansu posebno.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Test adekvatnosti obaveza

Testiranje adekvatnosti tehničkih rezervi provodi se redovno u godišnjim intervalima, prilikom godišnjeg obračuna tzv. run-off analizom. Run-off analiza uzima u obzir cjelokupne tehničke rezerve „nultog“ datuma versus plaćene štete u periodu od nultog do aktualnog datuma te aktuelne tehničke rezerve. Testiranje se provodi za svaku vrstu osiguranja posebno a finalni rezultat se razmatra na nivou cjelokupnog portela. Testiranje se vrši na neto osnovi. Ukoliko rezultat testiranja pokaže nedovoljnost tehničkih rezervi Društvo vrši dorezervisanja u skladu sa rezultatima testiranja, a ukoliko rezultat testiranja pokaže da su tehničke rezerve bile precijenjene Društvo ne vrši korekciju (smanjenje) tehničkih rezervi.

Kapital i rezerve

Dionički kapital

Redovni dionički kapital predstavlja nominalnu vrijednost uplaćenih dionica klasificiranih u poziciju kapitala.

Rezerve

Zakonske rezerve predstavljaju akumulirane prijenose iz zadržane dobiti u skladu sa Zakonom o privrednim društvima Federacije Bosne i Hercegovine. Zakonske se rezerve mogu iskoristiti za pokrivanje gubitaka koji su nastali u prijašnjim periodima, a koji se ne mogu pokriti iz dobiti tekuće godine ili kad nema drugih rezervi.

Zadržana dobit

Dobit za godinu nakon raspodjele vlasnicima i izdvajanja za ostale rezerve raspoređuje se u zadržanu dobit.

Revalorizacijske rezerve za nekretnine

Revalorizacijske rezerve za nekretnine obuhvaćaju kumulativne učinke povećanja knjigovodstvene vrijednosti nekretnine koje proizlaze iz revalorizacije istih.

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju

Revalorizacione rezerve za finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju uključuju promjene u fer vrijednosti ove imovine.

Dividende

Dividende na redovne dionice priznaju se kao obaveza u periodu u kojem su odobrene od strane dioničara Društva.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

3. SAŽETAK TEMELJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (NASTAVAK)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Zarada po dionici

Društvo objavljuje osnovnu i razrijeđenu zaradu po dionici.

Osnovna zarada po dionici računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjenih redovnim dioničarima Društva ponderisanim prosječnim brojem redovnih dionica u opticaju tokom perioda, isključujući obične dionice kupljene od Društva i klasifikovane kao rezorske dionice.

Tokom 2022. i 2023. godine nije bilo efekata razrjeđivanja.

Ako se broj redovnih ili potencijalnih valjanih redovnih dionica povećava kao rezultat kapitalizacije, besplatnog izdavanja ili dijeljenja broja dionica, odnosno ako se broj smanjuje kao rezultat aktivnosti suprotno od dijeljenja broja dionica, izračunavanje osnovnih i razrijeđenih zarada po dionici za sve prikazane periode se usklađuje retroaktivno.

Ako ove promjene nastanu poslije datuma izvještaja o finansijskom položaju, ali prije izdavanja finansijskih izvještaja, izračunavanje iznosa po dionici za te finansijske izvještaje i izvještaje bilo kojeg prethodnog perioda se zasniva na novom broju dionica.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI

Kod primjene računovodstvenih politika Društva, opisanih u Napomeni 3., Uprava donosi odluke, te daje procjene i prepostavke koje utiču na iznose imovine i obaveza, koji se ne mogu izvesti iz ostalih izvora. Procjene i prepostavke zasnivaju se na prijašnjem i ostalim relevantnim faktorima. Stvarni iznosi mogu se razlikovati od procijenjenih.

Procjene i prepostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period, ili u periodu izmjene i budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode.

Ključni izvori procjene neizvjesnosti

Slijedeće su ključne prepostavke koje se odnose na budućnost i ostali ključni izvori procjene neizvjesnosti na datum izvještajnog perioda, koji imaju značajan rizik uzrokovanja materijalnog usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini. Procjene su korištene, ali ne i ograničene na aktuarske rezerve, razdoblja amortizacije i ostatke vrijednosti nekretnina i opreme, umanjenja vrijednosti potraživanja.

Neizvjesnost procjena vezana uz formiranje aktuarskih rezervi

Najznačajnija procjena vezana uz finansijske izvještaje Društva odnosi se na formiranje rezervi. Društvo ima razumno oprezan pristup formiranju rezervi i primjenjuje regulativu izdatu od strane Agencije za nadzor osiguranja Federacije Bosne i Hercegovine. Politika Društva je da formira rezervisanja za rizike koji nisu istekli po vrstama osiguranja. Izračun rezerve za neistekle rizike Društvo vrši primjenom testa dovoljnosti premije. Test dovoljnosti premije Društvo vrši korištenjem metodologije testa dovoljnosti premije karakterističnog za društva koja se bave poslovima reosiguranja. U slučaju da test dovoljnosti premije pokaže da je rezerva za neistekle rizike po određenoj vrsti osiguranja veća od prijenosne premije te vrste osiguranja Društvo vrši dodatnu rezervaciju po toj vrsti osiguranja kao razliku prethodne dvije. Takva rezervisanja su uključena u prenosne premije.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Ključni izvori procjene neizvjesnosti (nastavak)

Procjena rezervi šteta za prijavljene štete

Priroda poslovanja u reosiguranju čini otežanim tačno predviđanje ishoda svake pojedine štete i krajnjeg troška svake pojedine štete. Svaka prijavljena šteta se procjenjuje pojedinačno od strane cedenta, slučaj po slučaj uzimajući u obzir okolnosti vezane za štetu, dostupne informacije i historijsko iskustvo o veličini sličnih šteta, a reosiguravač prihvata procjenu cedenta. Procjena rezerve štete za svaki slučaj pojedinačno se redovno kontroliše te ažurira kada su cedentu nove informacije raspoložive. Rezervisanja za štete se baziraju na informacijama koje su trenutno dostupne. Međutim, krajnje obaveze po štetama mogu varirati kao rezultat naknadnih promjena raspoloživih činjenica. Teškoće u procjeni rezervi šteta se razlikuju prema vrsti osiguranja uslijed razlika u ugovorima o reosiguranju i retrocesiji, složenosti i obimu šteta. Rizik povezan s procjenom rezervacija za štete koje su prijavljene a nelikvidirane je smanjen kroz ugovore o retrocesiji i putem odgovarajućih metoda izračuna IBNR rezervi.

Procjena rezervi šteta za nastale neprijavljenе štete

Rezervisanja za nastale neprijavljenе štete su procijenjena uz pomoć aktuarskih metoda. Izvori podataka korištenih prilikom izračuna rezervisanja su interni statistički podaci za takve štete, podaci o prijavljenim štetama te ostali raspoloživi podaci i informacije, a kad nije prisutno dovoljno informacija koje su potrebne za pouzdanu procjenu razvoja šteta koriste se razumne pretpostavke.

Rezerve za nastale neprijavljenе štete se baziraju na izračunima koje se rade za svaku vrstu osiguranja posebno. Za svaku vrstu osiguranja koriste se statistički podaci o štetama u više zadnjih godina. Za izračun rezervisanja se koriste sljedeće metode:

- Metoda očekivane kvote šteta,
- Bornhuetter-Fergusonova metoda.

Na kraju se na bazi kvaliteta i kvantiteta podatka vrši izbor metode. Uprava vjeruje da je trenutni nivo tehničkih rezervi dostatan.

Vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina

Kao što je opisano u Napomeni 3, Društvo pregleda procijenjeni vijek trajanja nekretnina i opreme, i investicijskih nekretnina na kraju svakog godišnjeg izvještajnog perioda.

Rezervisanja za potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju

Društvo na svaki datum izvještavanja provjerava postoje li objektivni dokazi za umanjenje vrijednosti potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju/retrocesiji. Umanjenje vrijednosti potraživanja po osnovu ugovora o reosiguranju/retrocesiji provodi se ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastupio događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti nakon početnog priznavanja imovine te navedeni događaj koji uzrokuje umanjenje vrijednosti ima uticaj na buduće novčane tokove od imovine, koji se može pouzdano procijeniti.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I KLJUČNI IZVORI PROCJENE NEIZVJESNOSTI (NASTAVAK)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Ako cijena za finansijski instrument nije kotirana, odnosno ako, iz bilo kojeg razloga, fer vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi na temelju tržišnih cijena, Društvo utvrđuje fer vrijednost primjenom nekih od tehnika vrednovanja osim za nelistirane vlasničke instrumente. Te tehnike podrazumijevaju primjenu nedavnih transakcija, referiranje na fer vrijednost drugih instrumenata koji su u osnovi isti i analize diskontovanih novčanih tokova.

5. PRIHODI OD REOSIGURANJA

	2023.	2022.
Prihod od reosiguranja u zemlji	86.551.878	81.776.653
Prihod od reosiguranja u inostranstvu	8.517.992	5.355.968
Promjene na prijenosnim premijama	11.555.073	(10.946.309)
Umanjenje vrijednosti premije reosiguranja	<u>(258.602)</u>	<u>(128.165)</u>
Prihod od reosiguranja ostvareno izdatim ugovorima o reosiguranju	<u>106.366.341</u>	<u>76.058.147</u>
 Prihod od premije prenesene reosiguravatelju	 (58.064.899)	 (55.105.250)
Promjene na prijenosnim premijama prenesenim reosiguravatelju	<u>(12.136.875)</u>	<u>8.943.721</u>
Premija reosiguranja prenesena reosiguravatelju, neto	<u>(70.201.774)</u>	<u>(46.161.529)</u>
 36.164.567	 <u>29.896.618</u>	

6. ŠTETE I TROŠKOVI PO REOSIGURANJU

	2023.	2022.
Štete i troškovi po reosiguranju u zemlji	43.852.514	37.602.986
Štete i troškovi po reosiguranju u inostranstvu	3.271.868	2.301.834
Promjene rezerve za nastale, a neprijavljenе štete	2.672.996	6.467.384
Promjene rezerve za nastale prijavljene štete	4.894.478	(2.000.408)
Promjene rezerve za bonusе, popuste i povrate premije	(306.182)	(662.843)
Promjena rezervi za neistekle rizike	2.529.335	-
Štete i troškovi po reosiguranju	<u>56.915.009</u>	<u>43.708.953</u>
 Štete i troškovi pokriveni od reosiguravatelja	 (23.156.623)	 (19.910.247)
Promjene rezerve za nastale, a neprijavljenе štete	<u>(2.093.864)</u>	<u>(4.882.237)</u>
Promjene rezerve za nastale prijavljene štete	<u>(4.506.111)</u>	<u>2.164.947</u>
Promjene rezerve za bonusе, popuste i povrate premije	<u>189.635</u>	<u>(25.228)</u>
Štete i troškovi po reosiguranju pokriveni od reosiguravatelja, neto	<u>(29.566.963)</u>	<u>(22.652.765)</u>
 27.348.046	 <u>21.056.188</u>	

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

7. PRIHODI OD ULAGANJA

	2023.	2022.
Kamata na bankarske depozite	522.669	531.530
Dividende	498.577	526.092
Prihod od zakupa	228.000	216.925
Kamata od finansijske imovine u posjedu do dospijeća	<u>378.845</u>	<u>189.600</u>
	<u>1.628.091</u>	<u>1.464.147</u>

8. OSTALI OPERATIVNI PRIHODI

	2023.	2022.
Naplaćena otpisana potraživanja po osnovu premija i za štete pokrivenе reosiguranjem (Napomena 20.)	230.102	-
Naplaćena otpisana potraživanja – ostala i provizija	117.985	48.000
Smanjenja rezervisanja za ostale naknade zaposlenim, neto	17.906	1.165
Ostali operativni prihodi	<u>71</u>	<u>45</u>
	<u>366.064</u>	<u>49.210</u>

9. OPĆI I ADMINISTRATIVNI TROŠKOVI

	2023.	2022.
Bruto plate uposlenih	1.512.052	1.560.999
Amortizacija (napomene 13. i 14.)	354.962	351.311
Usluge	353.828	385.982
Članarine	212.154	220.819
Ostale naknade zaposlenim	195.534	197.958
Naknade članovima Nadzornog odbora i Odbora za reviziju	79.279	79.279
Materijal i energija	49.330	52.830
Održavanje	35.007	29.635
Reklama i reprezentacija	32.799	20.598
Troškovi platnog prometa	20.486	20.910
Premije osiguranja	20.401	21.872
Porezi	16.647	14.709
Donacije i stipendije	5.600	7.100
Ostali troškovi	<u>14</u>	<u>28</u>
	<u>2.888.093</u>	<u>2.964.030</u>

Ugovoreni troškovi revizije finansijskih izvještaja za godinu koja je završila iznose 36.899 KM i uključuju dodatne usluge revizije u skladu sa Pravilnikom o vanjskoj reviziji („Službene novine FBiH“, broj 1/18).

10. OSTALI RASHODI

	2023.	2022.
Umanjenje vrijednosti potraživanja za štete i ostala potraživanja	<u>119.890</u>	<u>30.816</u>
	<u>119.890</u>	<u>30.816</u>

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

11. POREZ NA DOBIT

Ukupan porez se priznaje u izvještaju o bilansu uspjeha i može se prikazati kako slijedi:

	Društvo sa pridruženim društvima 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 2022.	Društvo 2023.	Društvo 2022.
Tekući porez na dobit	296.833	241.580	296.833	241.580
Porez na dobit	296.833	241.580	296.833	241.580

Usklađenje oporezive dobiti iskazane u poreskom bilansu sa računovodstvenom dobiti može se prikazati kako slijedi:

	Društvo sa pridruženim društvima 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 2022.	Društvo 2023.	Društvo 2022.
Dobit prije oporezivanja	3.095.296	2.721.478	3.578.869	3.051.508
Porez na dobit po zakonskoj stopi od 10%	309.530	272.148	357.887	305.151
Efekat porezno nepriznatih rashoda	3.453	4.310	3.453	4.310
Efekat neoporezivog prihoda	(16.150)	(34.878)	(64.507)	(67.881)
Porez na dobit	296.833	241.580	296.833	241.580
Efektivna poreska stopa za godinu	9,60%	8,88%	8,29%	7,92%

12. ZARADA PO DIONICI

	Društvo sa pridruženim društvima 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 2022.	Društvo 2023.	Društvo 2022.
Neto dobit na raspolaganju dioničarima	2.798.463	2.479.898	3.282.036	2.809.928
Ponderisani prosjek broja običnih dionica tokom godine	18.645	18.645	18.645	18.645
Osnovna zarada po dionici	150,13	133,01	176,03	150,71

Razrijeđena zarada po dionici nije izračunata budući da Društvo nije izdalo finansijske instrumente koji bi razrijeđivali osnovnu zaradu po dionici.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

13. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA, I NEMATERIJALNA IMOVINA						
	Zemljište	Zgrade	Oprema i namještaj	Elektronička oprema	Softveri i licence	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST						
Stanje 31. decembra 2021.	95.850	5.174.899	485.239	363.486	691.596	6.811.070
Povećanja	-	-	90.838	-	-	90.838
Rashodovanje	-	-	(92.488)	(74.649)	(13.462)	(180.599)
Stanje 31. decembra 2022.	95.850	5.174.899	483.589	288.837	678.134	6.721.309
Povećanja	-	-	3.745	10.734	2.960	17.439
Rashodovanje	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2023.	95.850	5.174.899	487.344	299.572	681.094	6.738.748
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI						
Stanje 31. decembra 2021.	1.959.035	393.358	313.538	664.538	3.330.469	
Trošak amortizacije	-	155.248	39.455	18.971	6.750	220.424
Rashodovanje	-	-	(92.489)	(74.650)	(13.460)	(180.599)
Stanje 31. decembra 2022.	-	2.114.283	340.324	257.859	657.828	3.370.294
Trošak amortizacije	-	155.247	41.385	20.608	6.834	224.074
Rashodovanje	-	-	-	-	-	-
Stanje 31. decembra 2023.	-	2.269.530	381.709	278.467	664.662	3.594.368
NETO KNJIŽGOVODSTVENA VRIJEDNOST						
31. decembra 2023.	95.850	2.905.369	105.635	21.105	16.432	3.144.380
31. decembra 2022.	95.850	3.060.616	143.265	30.978	20.306	3.351.015

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

14. ULAGANJA U INVESTICIJSKE NEKRETNINE

	Zemljište	Građevine	Ukupno
NABAVNA VRIJEDNOST			
Stanje na dan 31. decembra 2021.	81.650	4.362.918	4.444.568
Promjene	-	-	-
Stanje na dan 31.decembar 2022.			
Promjene	-	-	-
Stanje na dan 31.decembar 2023.	81.650	4.362.918	4.444.568
ISPRAVKA VRIJEDNOSTI			
Stanje na dan 31. decembra 2021.	-	1.652.454	1.652.454
Trošak amortizacije	-	130.888	130.888
Stanje na dan 31. decembra 2022.	-	1.783.342	1.783.342
Trošak amortizacije		130.888	130.888
Stanje na dan 31. decembra 2023.	-	1.914.230	1.914.230
NETO KNJIGOVODSTVENA VRIJEDNOST			
31. decembar 2023.	81.650	2.448.688	2.530.338
31. decembar 2022.	81.650	2.579.576	2.661.226

Uprava Društva vjeruje da je knjigovodstvena vrijednost investicijskih nekretnina knjižena po trošku nabave umanjenom za akumuliranu amortizaciju, te za akumulirano umanjenje vrijednosti, u finansijskim izvještajima, približno odgovara njihovo fer vrijednosti.

15. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA

Ulaganja Društva u pridružena pravna lica prema metodi udjela su kako slijedi:

Naziv kompanije	Djelatnost	Pravo glasa %	Društvo sa pridruženim društvima 31. decembar 2023.	Društvo sa pridruženim društvima 31. decembar 2022.	Društvo 31. decembar 2023.	Društvo 31. decembar 2022.
Triglav fondovi d.o.o.Sarajevo (prethodni naziv „PROFIN“ d.o.o. Sarajevo)	Društvo za upravljanje fondovima	35,39				
ASA Central osiguranje d.d. Sarajevo	Osiguranje	11,97 (2022: 20 %)	2.826.557	2.880.308	678.529	678.529
			-	3.764.822	-	1.200.000
			2.826.557	6.645.130	678.529	1.878.529

Za sva pridružena društva, datum izvještavanja je 31. decembar.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

15. ULAGANJA U PRIDRUŽENA DRUŠTVA (NASTAVAK)

Sažetak finansijskih informacija pridruženih društava prikazani su ispod:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Ukupni prihodi	1.017.425	44.580.630
Ukupni rezultat perioda	(151.883)	1.048.008
Učešće u dobiti pridruženih društava	(53.751)	(30.030)
Ukupna imovina	8.133.948	77.560.570
Ukupne obaveze	147.068	50.597.697
Neto imovina	7.986.880	26.962.873
Učešće u neto imovini pridruženih društava	2.826.557	6.645.130

Promjene na ulaganjima u pridružena društva mogu se prikazati kako slijedi:

	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo sa pridruženim društvima	Društvo	Društvo
	po metodi udjela 2023.	2022.	po trošku sticanja 2023.	2022.
Stanje na početku godine	6.645.130	6.675.160	1.878.529	1.878.529
Udio u ukupnoj sveobuhvatnoj dobiti pridruženih društava	(53.751)	(30.030)	(1.200.001)	-
Prijenos ASA Central Osiguranje d.d. sa pridruženih Društava na finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju	(3.764.822)	-	-	-
Stanje na kraju godine	2.826.557	6.645.130	678.528	1.878.529

Društvo je posjedovalo ulaganje u dionice ASA osiguranja d.d. sa učešćem od 20% koje je vrednovalo po MRS 28 kao ulaganja u pridružena društva po metodi udjela. Od dana 10. februar 2023. godine ASA Osiguranje d.d. Sarajevo i Central Osiguranje d.d. posljuju kao integrirano društvo ASA Central osiguranje d.d. Ovom statusnom promjenom, Društvo je izgubilo značajan uticaj na poslovanje ASA Central osiguranja, te je Uprava Društva donijela odluku da zadržane dionice reklassificuje kao finansijsku imovinu raspoloživu za prodaju po fer vrijednosti u skladu sa MRS 39.

Gubitak po osnovu gubitka značajnog u ASA Central Osiguranju d.d. iznosu 429.822 hiljada KM koji je priznat u konsolidovanom izvještaju o bilansu uspjeha.

2023.

Primici za gubitak kontrole	-
Knjigovodstvena vrijednost ulaganja u pridruženo pravno lice	(3.764.822)
Fer vrijednost ulaganja na dan gubitka znacajne kontrole (Napomena 16.)	3.335.000
Gubitak od gubitka značajne kontrole	(429.822)

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

16. FINANSIJSKA IMOVINA RASPOLOŽIVA ZA PRODAJU

Ulaganja raspoloživa za prodaju	Osnovna djelatnost	Udio u vlasništvu (%)		
		31. decembar 2023.	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Asa Central osiguranje d.d. Sarajevo	Osiguranje	11,97%	3.335.000	-
Adriatic osiguranje d.d., Sarajevo	Osiguranje	5,20%	2.067.000	2.067.000
Sarajevo osiguranje d.d., Sarajevo	Osiguranje	1,45%	809.378	926.640
Osiguratelna Polisa, Skopje, Makedonija	Osiguranje	4,44%	420.144	420.146
Union banka d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,21%	105.290	105.290
Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija	Reosiguranje	0,003%	27.382	21.905
Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo	Bankarstvo	0,004%	1.695	1.695
Conny d.o.o., Beograd, Srbija	Trgovačko društvo	43,00%	4.269	4.269
			6.770.158	3.546.945

Kretanja u fer vrijednosti dionica bila su kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	3.546.945	3.194.847
Gubitak/ (dobitak) u fer vrijednosti	(111.787)	352.098
Povećanje uslijed prijenosa ASA Central Osiguranje d.d. sa ulaganja u pridružena društva	3.335.000	-
Kupovina u toku godine	-	-
Stanje na kraju godine	6.770.158	3.546.945

17. FINANSIJSKA IMOVINA U POSJEDU DO DOSPIJEĆA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obveznice Republike Srpske	6.503.864	5.228.086
JP Autoceste FBIH d.o.o. Mostar	3.004.054	3.005.984
Obveznice Federacije Bosne i Hercegovine	4.606.681	2.122.671
	14.114.599	10.356.741

U 2023. godini Društvo je ostvarilo kupovinu obveznica u nominalnoj vrijednosti od 3.800 hiljada konvertibilnih maraka, a što se odnosi na sljedeće emitente:

- Obveznace izdate od Ministarstva finansija Republike Srpske nominalne vrijednosti 1.300.000 KM, kupljene u martu 2023. godine, koje nose prinos od 5,5% godišnje i sa rokom dospijeća 27. mart 2028. godine;
- Obveznace izdate od Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine nominalne vrijednosti od 1.500.000 KM, koje nose prinos od 3,6% godišnje i sa rokom dospijeća 10. maj 2030. godine;
- Obveznace izdate od Ministarstva finansija Federacije Bosne i Hercegovine nominalne vrijednosti od 1.000.000 KM, koje nose prinos od 3,7% godišnje i sa rokom dospijeća 28. novembar 2025. godine;

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

18. RAZGRANIČENI TROŠKOVI PRIBAVE, NETO

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Razgraničeni troškovi pribave	6.391.889	4.965.563
Razgraničene provizije reosiguranja	(3.429.712)	(2.521.207)
	2.962.177	2.444.356

19. DEPOZITI

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Asa banka d.d. Sarajevo, 10 depozita koji dospijevaju u periodu od 09. februara 2024. do 30.11.2026. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 1,45% do 2,55%	7.786.416	8.286.417
Ziraat Bank BH d.d. Sarajevo, 5 depozita sa dospijećem od 01. april 2024. do 11. decembra 2026. godine i godišnjom kamatom u rasponu od 0,55% do 2,50%	6.530.086	4.730.086
Bosna Bank International d.d. Sarajevo, 7 depozita koji dospijevaju 3. decembra 2024. godine, do 11. marta 2025. godine sa godišnjom kamatom od 1,10%	6.276.773	6.276.773
Sparkasse Bank d.d. Sarajevo, 8 depozita koji dospijevaju u periodu od marta 2024. do 25. januara 2027. godine, sa godišnjom kamatom u rasponu od 1,15 do 2,85%	6.240.748	4.190.747
Union banka d.d. Sarajevo, 6 depozita koji dospijevaju u periodu od 09. marta 2024. godine do 25. januara 2027. godine, sa godišnjom kamatnom stopom u rasponu od 1,20% do 3,01%	5.066.168	5.066.168
Procredit banka BH d.d. Sarajevo, 2 depozita koji dospijevaju u periodu od 29. oktobra 2025. godine sa godišnjom kamatnom stopom u rasponu od 1,57%	2.346.422	2.346.422
Raiffeisen Bank ddBosna i Hercegovina, 1 depozit koji dospijeva do 24. augusta 2025. godine, sa godišnjom kamatom od 1,40%	2.150.000	3.700.000
NLB Bank d.d. Sarajevo, 1 depozit koji dospijeva u periodu od 21. maja 2025. godine sa godišnjom kamatom u rasponu od 0,60 % ATOS banka a.d. Banja Luka, 1 depozit koji dospijeva 28. maja 2026. godine, sa godišnjom kamatnom stopom 2,4%	1.388.639	1.388.639
	1.300.000	-
	39.085.252	35.985.252

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

20. POTRAŽIVANJA PO OSNOVU PREMIJA I ZA ŠTETE POKRIVENE OD STRANE REOSIGURAVATELJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja po premijama reosiguranja u zemlji	12.308.299	9.718.782
Potraživanja za štete iz osnove reosiguranja	2.739.239	563.851
Potraživanja po premijama reosiguranja u inostranstvu	894.727	501.480
Sumnjiva i sporna potraživanja	157.203	128.684
Manje: Umanjenje vrijednosti	(157.203)	(128.684)
	15.942.265	10.784.113

Promjene u umanjenju vrijednosti potraživanja po osnovu premija i za štete pokrivene od reosiguravatelja mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	128.684	109.613
Povećanje	373.558	152.972
Naplaćena umanjena potraživanja	(345.039)	(133.901)
Stanje na kraju godine	157.203	128.684

Umanjenje vrijednosti potraživanja se vrši u skladu sa zakonskim propisima definisanim od strane Regulatora.

Društvo ne raspolaze bilo kojom vrstom kolaterala za navedena potraživanja. Vrednovanje i priznavanje umanjenja vrijednosti vrši se na godišnjoj osnovi.

Starosna struktura potraživanja:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Nedospjelo:	15.528.131	10.401.127
1 – 90 dana	318.436	382.986
91 – 180 dana	95.698	-
181 – 360 dana	-	-
Preko 365 dana	-	-
	15.942.265	10.784.113

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

21. OSTALA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2021.
Potraživanja po osnovu provizija i brokeraže	572.787	60.484
Potraživanje za kamate po depozitima	24.030	24.268
Ostala potraživanja	75.493	8.022
Sumnjiva i sporna potraživanja	388.725	386.840
Manje: Umanjenje vrijednosti ostalih potraživanja	<u>(388.725)</u>	<u>(386.840)</u>
	672.310	92.774

Promjene u umanjenju vrijednosti ostalih potraživanja mogu se prikazati kako slijedi:

	2023.	2022.
Stanje na početku godine	386.840	392.157
Povećanje	4.935	6.127
Naplaćena umanjena potraživanja	<u>(3.050)</u>	<u>(11.444)</u>
Stanje na kraju godine	388.725	386.840

22. OSTALA IMOVINA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Prethodno obračunati prihodi od kamata	185.407	94.382
Unaprijed plaćeni troškovi osiguranja	6.749	6.980
Ostali unaprijed plaćeni troškovi	<u>5.741</u>	<u>6.914</u>
	197.897	108.277

23. NOVAC I NOVČANI EKVIVALENTI

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Novac kod banaka u zemlji – devizni računi	2.134.982	2.453.416
Novac kod banaka u zemlji – KM računi	873.836	3.822.649
Blagajna	1.372	1.368
Novac kod banaka u inozemstvu – devizni računi	<u>246</u>	<u>246</u>
	3.010.436	6.277.679

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

24. DIONIČKI KAPITAL

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
18.645 redovnih dionica, svaka nominalne vrijednosti 340 KM (2022.: 18.645 dionica, svaka nominalne vrijednosti 340 KM)	6.339.300	6.339.300
	6.339.300	6.339.300

Struktura dioničkog kapitala može se prikazati kako slijedi:

	31. decembar 2023. % udjela	Vrijednost udjela	31. decembar 2022. % udjela	Vrijednost udjela
Triglav osiguranje d.d. Sarajevo	13,65	865.300	13,65	865.300
Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo	12,74	807.500	12,74	807.500
Euroherc osiguranje d.d. Zagreb, Hrvatska	10,97	695.300	10,97	695.300
Adriatic osiguranje d.d. Sarajevo	8,55	542.300	8,55	542.300
Union banka d.d. Sarajevo	5,87	372.300	5,87	372.300
Intesa Sanpaolo Banka d.d. Bosna i Hercegovina	0,05	3.400	0,05	3.400
Ostala pravna lica	10,29	652.460	10,29	652.460
Fizička lica	37,88	2.400.740	37,88	2.400.740
	100,00	6.339.300	100,00	6.339.300

25. OBAVEZE PO OSNOVU PREMIJA REOSIGURANJA I UDJELA U ŠTETAMA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze po osnovu premije reosiguranja	9.465.068	8.608.561
Obaveza po osnovu šteta u zemlji	2.535.067	555.979
Obaveza po osnovu šteta u inostranstvu	469.602	65.775
	12.469.737	9.230.315

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

26. IMOVINA I OBAVEZE PO POSLOVIMA REOSIGURANJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Bruto		
Rezervisanja za prijenosne premije	32.255.296	43.810.368
Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete	44.185.764	41.512.768
Rezervisanja za nastale, a neprijavljeni i reaktivirani štete	68.884.877	63.990.399
Rezervisanja za bonuse i popuste	(1.601.906)	(1.295.724)
Rezervisanja za neistekle rizike	2.529.335	-
Ukupne obaveze po osnovu reosiguranja, bruto	146.253.366	148.017.811
Pokriveno od reosiguravatelja		
Rezervisanja za prijenosne premije	(15.602.120)	(27.738.995)
Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete	(35.125.041)	(33.031.177)
Rezervisanja za nastale, a neprijavljeni i reaktivirani štete	(58.720.486)	(54.214.375)
Rezervisanja za bonuse i popuste	256.660	67.025
Ukupno imovina po osnovu reosiguranja, bruto	(109.190.987)	(114.917.522)
Rezervisanja za prijenosne premije	16.653.176	16.071.373
Rezervisanja za prijavljene, a neriješene štete	9.060.723	8.481.591
Rezervisanja za nastale, a neprijavljeni i reaktivirani štete	10.164.391	9.776.024
Rezervisanja za bonuse i popuste	(1.345.246)	(1.228.699)
Rezervisanja za neistekle rizike	2.529.335	-
Ukupno obaveze reosiguranja, neto	37.062.379	33.100.289
27. OSTALE OBAVEZE		
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Obaveze po osnovu provizija	492.579	17.535
Obaveze prema zaposlenim	81.409	81.409
Obaveze prema dobavljačima	18.991	14.730
Obaveze za primljene avanse	10.005	8.551
Obaveze za PDV	3.608	3.597
Ostale obaveze	26.877	13.932
	633.469	139.754

Kamata se ne obračunava na obaveze prema dobavljačima. Društvo posjeduje politike za upravljanje finansijskim rizikom da bi osigurala da se sva dugovanja izmire unutar ugovorenog vremenskog okvira. Društvo nije imalo kašnjenja u izmirenju obaveza i nije dalo nikakve instrumente osiguranja plaćanja za obaveze prema dobavljačima.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje

za godinu koja je završila 31. decembra 2023.

(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

28. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM STRANAMA

Tokom godine, Društvo je imalo sljedeće transakcije sa povezanim stranama koje predstavljaju povezane strane u skladu sa njegovim učešćem u kapitalu. Transakcije su vezane za premije reosiguranje, prihod od dividendi i plaćene štete, kao i ostalu imovinu i obavezu na datum izvještajnog perioda. Transakcije su ostvarene u okviru redovnog poslovanja po vrijednosti koja je dogovorena između povezanih strana.

	Prihodi		Troškovi	
	2023.	2022.	2023.	2022.
Triglav osiguranje d.d. Sarajevo	56.742.608	31.313.758	33.033.973	22.354.404
ASA osiguranje d.d. Sarajevo	28.363.455	12.211.412	21.932.360	10.596.081
Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo	10.157.683	8.592.536	9.668.801	7.999.728
Adriatic osiguranje d.d. Sarajevo	1.504.728	1.490.690	2.452.693	919.074
Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo	1.387.102	1.231.130	1.439.609	2.014.503
	98.155.576	54.839.526	68.527.436	43.883.790

Na kraju godine međusobna potraživanja i obaveze (prezentirana za Društvo) bili su kako slijedi:

	Potraživanja		Obaveze	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Triglav osiguranje d.d Sarajevo	4.403.294	2.503.342	516.496	328.768
Sarajevo osiguranje d.d. Sarajevo	377.779	304.872	6.584	-
Adriatic osiguranje d.d. Sarajevo	318.269	327.587	224.094	4
ASA osiguranje d.d. Sarajevo	439.248	248.523	792.970	120.685
Euroherc osiguranje d.d. Sarajevo	63.104	46.900	-	5.936
	5.601.694	3.431.494	1.540.144	455.393

Naknade članovima Uprave i direktorima

Članovima Uprave i drugim osobama na ključnim rukovodećim položajima isplaćene su tokom godine sljedeće naknade:

	2023.	2022.
Uprava	527.073	527.258
Nadzorni odbor	68.900	68.900
	595.973	596.158

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

29. UPRAVLJANJE RIZICIMA OSIGURANJA I FINANSIJSKIM RIZICIMA

Rizik osiguranja

Društvo zaključuje aktivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa osiguravatelja na Društvo, kao i pasivne ugovore o reosiguranju kojima se rizik osiguranja prenosi sa Društva na reosiguravatelje.

Po svojoj prirodi svaki pojedinačan rizik osiguranja je slučajan i nepredvidiv. Kod poslova reosiguranja radi se o različitim načinima pokrivanja pojedinačnih rizika, putem ugovora o obligatornom ili fakultativnom reosiguranju, ugovora o proporcionalnom odnosno neproporcionalnom reosiguranju te se rizik ogleda u mogućnosti ostvarenja štete čiji iznos se ne može predvidjeti.

Kod reosiguranja čitavog portfolija ili dijelova portfolija jedne ili nekoliko različitih tipova osiguranja koji su obezbeđeni od strane osiguravajućeg ili reosiguravajućeg društva, osnovni rizik proizilazi iz činjenice da ukupna šteta i naknada plaćena po ugovoru predu iznos premije ili preuzetih obaveza po pojedinom riziku, zbog učestalosti ili veličine šteta.

Društvo vodi računa o diversifikaciji retrocesionara i geografskoj rasprostranjenosti radi preveniranja rizika koncentracije kao i kreditnog rizika koji su povezani sa rizikom osiguranja.

Društvo nije bilo izloženo potencijalno brojnim visokim štetama po odgovornosti za upotrebu azbesta, a isključenje azbesta je standardno isključenje u poslovanju Društva. U svakom slučaju, osiguranje od odgovornosti (osim odgovornosti za motorna vozila) i životna osiguranja su svojim obimom uslijed stanja na tržištu marginalni poslovi za Društvo.

Osnovni poslovi su osiguranje nezgode, imovine, odgovornosti za motorna vozila, kako domaće, tako i zelene karte, te auto kaska.

Društvo prenosi prekomjeran rizik na druga reosiguravajuća društva. Za određene vrste osiguranja, maksimalna izloženost riziku je ograničena kroz ugovore o zaštiti samopridržaja.

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

30.1 Kategorije finansijskih instrumenata

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska imovina		
Krediti i potraživanja (uključujući novac i novčane ekvivalente)	58.710.263	53.139.818
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju	6.770.158	3.546.945
Finansijska imovina posjedu do dospjeća	14.114.599	10.356.741
	79.595.020	67.043.504
Finansijske obaveze		
Po amortiziranom trošku	13.152.376	9.375.473
	13.152.376	9.375.473

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

30.2 Ciljevi upravljanja finansijskim rizikom

Funkcija Finansija pruža usluge operacijama, koordinira pristupom domaćim i međunarodnim finansijskim tržištima, nadzire i upravlja finansijskim rizikom koji se odnosi na operacije Društva kroz interne izvještaje o riziku, koji analiziraju izloženost prema stepenu i veličini rizika. Ovi rizici uključuju tržišni rizik (uključujući valutni rizik i rizik fer vrijednosti kamatne stope), kreditni rizik, rizik likvidnosti i rizik novčanog toka kamatne stope.

30.3 Tržišni rizik

Aktivnosti Društva su primarno izložene finansijskom riziku promjene kursa strane valute i kamatne stope (vidi dole). Izloženost tržišnom riziku se dopunjava analizom osjetljivosti. Nije bilo promjena u izloženosti Društva tržišnom riziku ili načinu na koji se upravlja i mjeri rizik.

30.4 Upravljanje valutnim rizikom

Društvo obavlja određene transakcije denominirane u stranim valutama, po osnovu kojih dolazi do izloženosti promjenama kursa stranih valuta. Izloženošću kursu valute se upravlja u okviru odobrenih parametara politika koji koriste terminske ugovore za strane valute.

Iznosi monetarne imovine i monetarnih obaveza Društva denominiranih u stranoj valuti, na dan izvještavanja, bili su kako slijedi:

(iznosi u KM)	Imovina		Obaveze	
	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
EUR	45.451.264	39.588.998	9.920.936	8.664.945

30.4.1 Analiza osjetljivosti strane valute

Društvo je izloženo valutnom riziku u slučaju promjene kursa EUR, USD i GBP. U sljedećoj tabeli je prikazana analiza efekata promjene kursa KM u slučaju povećanja ili smanjenja vrijednosti KM za 10% u odnosu na navedene valute. 10% je stopa koja se koristi pri internom izvještavanju Uprave o riziku strane valute i predstavlja procjenu Uprave o razumno mogućim promjenama kurseva stranih valuta. Analiza se vrši samo za potraživanja i obaveze nominirane u stranoj valuti i predstavlja usklađenje njihove vrijednosti na kraju perioda za promjenu kursa od 10%. Pozitivan iznos niže ukazuje na povećanje dobiti kada KM u odnosu na relevantnu valutu jača za 10%. Za 10% slabljenja KM u odnosu na relevantnu valutu, efekat bi bio isti, ali u negativnom iznosu.

(iznosi u KM)	Dobit ili gubitak	
	2023.	2022.
Efekti promjene kursa EUR	3.553.033	3.092.405

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

30.4 Upravljanje valutnim rizikom (nastavak)

30.4.1 Analiza osjetljivosti strane valute (nastavak)

Po mišljenju Uprave, analiza osjetljivosti nije reprezentativna u smislu inherentnog valutnog rizika u slučaju promjene kursa EUR, jer je u skladu sa Zakonom o Centralnoj banci Bosne i Hercegovine KM fiksno vezana za EUR. Izmjena kursa bi zahtijevala izmjenu zakona i usvajanje od Parlamentarne skupštine Bosne i Hercegovine.

30.5 Upravljanje kamatnim rizikom

Društvo je izloženo riziku kamatne stope jer plasira sredstva po fiksnim kamatnim stopama. Izloženost Društva kamatnim stopama na finansijsku imovinu i finansijske obaveze je detaljno prikazana u sekciji upravljanje rizikom likvidnosti, Napomena 30.7.

30.5.1 Analiza osjetljivosti kamatne stope

Analiza efekata promjene kamatne stope urađena je za finansijske instrumente za koje je Društvo izloženo kamatnom riziku na datum izvještajnog perioda. Analiza je urađena pod pretpostavkom da je preostali iznos finansijskih instrumenata na datum izvještajnog perioda bio nepodmiren čitavu godinu. Promjena stope od 50 baznih jedinica (0,5%) koristi se za potrebe internog izvještavanja Upravi o riziku kamatnih stopa i predstavlja procjenu Uprave razumno mogućih promjena kamatnih stopa.

U slučaju povećanja, odnosno smanjenja kamatnih stopa za 50 baznih jedinica (0,5%), a da su sve ostale varijable ostale nepromijenjene, neto rezultat Društva za godinu koja je završila 31. decembra 2023. bi se povećao / smanjio za iznos od 265.999 KM (2022.: 235.260 KM).

30.6 Upravljanje kreditnim rizikom

Kreditni rizik se odnosi na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva. Društvo je usvojilo politiku da posluje samo sa kreditno pouzdanim strankama.

Izloženost Društva i kreditni rejting klijenata se stalno nadgledaju, a ukupna vrijednost zaključenih transakcija je razdijeljena između odobrenih klijenata. Kreditna izloženost kontrolira se ograničenjima klijenata koje godišnje pregleda i odobrava Uprava.

Društvo nema značajnu izloženost kreditnom riziku ni prema jednom klijentu ili grupi klijenta koji imaju slične osobine. Društvo definira klijente da imaju slične osobine ako su povezana lica.

Knjigovodstvena vrijednost finansijske imovine prikazana u finansijskim izvještajima (Napomena 30.1), umanjena za gubitke po osnovu umanjenja vrijednosti, predstavlja maksimalnu izloženost Društva kreditnom riziku.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

30.7 Upravljanje rizikom likvidnosti

Krajnja odgovornost za upravljanje rizikom likvidnosti leži na Upravi, koja je izgradila odgovarajući okvir za upravljanje rizikom likvidnosti u skladu sa kratkoročnim, srednjoročnim i dugoročnim potrebama za upravljanje likvidnošću Društva. Društvo upravlja ovim rizikom održavanjem adekvatnih rezervi, time što konstantno nadgleda prognozirane i stvarne novčane tokove i uspoređuje profile dospijeća finansijske imovine i obaveza.

30.7.1 Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti

Slijedeća tabela detaljno prikazuju preostala ugovorena dospijeća Društva za nederivativnu finansijsku imovinu. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijske imovine uključujući i kamate na tu imovinu koje će biti zarađene osim na sredstva za koja Društvo očekuju da će se novčani tok pojaviti u drugom periodu.

Dospijeće nederivativne finansijske imovine

	Ponderisana prosječna kamatna stopa	Do 1 mjesec	1 do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bez kamata	-	19.625.011	-	-	6.770.158	-	26.395.169
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	2%		- 14.173.061	7.759.040	34.476.616	-	56.408.717
		19.625.011	14.173.061	7.759.040	41.246.774	-	82.803.886
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	17.154.566	-	3.546.945	-	-	20.701.511
Instrumenti po fiksnoj kamatnoj stopi	1,27%		- 2.465.260	9.453.659	36.680.178	2.133.539	50.732.672
		17.154.566	2.465.260	13.000.640	36.680.178	2.133.539	71.434.183

Slijedeća tabela detaljno prikazuje preostala ugovorena dospijeća Društva za nederivativne finansijske obaveze. Tabela je načinjena na osnovu nediskontiranih novčanih tokova finansijskih obaveza na osnovu najranijeg datuma na koji se od Društva može tražiti da plati.

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
 Napomene uz finansijske izvještaje
 za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

30. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (NASTAVAK)

30.7 Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

30.7.1 Tabele za kamatni rizik i rizik likvidnosti (nastavak)

Dospijeće nederivativnih finansijskih obaveza

	Ponderisana prosječna kamatna stopa	Do 1 mjesec	1 do 6 mjeseci	6 do 12 mjeseci	1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31. decembar 2023.							
Bez kamata	-	5.971.890	-	7.180.486	-	-	13.152.376
UKUPNO	-	5.971.890		7.180.486	-	-	13.152.376
31. decembar 2022.							
Bez kamata	-	8.266.549	-	1.108.924	-	-	9.375.473
UKUPNO	-	8.266.549	-	1.108.924	-	-	9.375.473

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo

Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugaćije naznačeno)

31. MJERENJE FER VRJEDNOSTI

31.1 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva koji se mijere po fer vrijednosti na ponavljajućoj osnovi, iz perioda u period

Neki od finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva mjeru se po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Sljedeća tabela daje informacije o tome kako se utvrđuju fer vrijednosti ovih finansijske imovine i finansijskih obaveza (posebno, tehničke vrednovanja i ulazni podaci koji se koriste).

Finansijska imovina / finansijske obaveze	Fer vrijednost na dan	Hijerarhija fer vrijednosti	Tehničke vrednovanja i ulazni podaci
	31. decembar 2022.		
Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none">• Asa Central osiguranje d.d. Sarajevo – 3.335.000 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none">• Asa Central osiguranje d.d. Sarajevo – 3.335.000 KM	Cijene koje su vrednovane po procijeni fer vrijednosti Nivo 2
	31. decembar 2023.		

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none">• Asa Central osiguranje d.d. Sarajevo – 3.335.000 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u Bosni i Hercegovini: <ul style="list-style-type: none">• Asa Central osiguranje d.d. Sarajevo – 3.335.000 KM	Cijene koje su vrednovane po procijeni fer vrijednosti Nivo 2

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none">• Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija – 809.371 KM• Union banka d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 1.695 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none">• Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija – 809.371 KM• Union banka d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 1.695 KM	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu Nivo 1

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none">• Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija – 809.371 KM• Union banka d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 1.695 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none">• Sava reosiguranje d.d., Ljubljana, Slovenija – 809.371 KM• Union banka d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 105.290 KM• Privredna banka Sarajevo d.d., Sarajevo – 1.695 KM	Cijene koje kotiraju na aktivnom tržištu Nivo 1

Finansijska imovina raspoloživa za prodaju (vidi Napomenu 16.)	Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none">• Connny d.o.o., Beograd, Srbija – 4.269 KM	Vlasnički vrijednosni papiri koji ne kotiraju na berzi u drugim zemljama: <ul style="list-style-type: none">• Connny d.o.o., Beograd, Srbija – 4.269 KM	Cijene koje ne kotiraju na aktivnom tržištu Nivo 3

Bosna Reosiguranje d.d. Sarajevo
Napomene uz finansijske izvještaje
za godinu koja je završila 31. decembra 2023.
(svi iznosi su izraženi u KM, osim ukoliko nije drugačije naznačeno)

31. MJERENJE FER VRIJEDNOSTI (NASTAVAK)

31.2 Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza Društva koji se ne mijere po fer vrijednosti na ponavljajućem nivou, iz perioda u period (ali se zahtijeva objavljivanje njihove fer vrijednosti)

Osim navedenog u sljedećoj tabeli, Uprava smatra da knjigovodstveni iznosi finansijske imovine i finansijskih obaveza priznati u finansijskim izvještajima približno odgovaraju njihovim fer vrijednostima.

31. decembar 2023.

31. decembar 2022.

Knjigovodstven a vrijednost	Fer vrijednost	Knjigovodstven a vrijednost	Fer vrijednost
--------------------------------	-------------------	--------------------------------	-------------------

Finansijska imovina

Krediti i potraživanja:

- depoziti	39.085.252	37.085.699	35.985.252	34.144.291
------------	------------	------------	------------	------------

Hijerarhija fer vrijednosti na dan 31. decembar 0222.

Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
--------	--------	--------	--------

Finansijska imovina

Krediti i potraživanja:

- depoziti	-	37.085.699	-	37.085.699
------------	---	------------	---	------------

Ukupno	-	37.085.699	-	37.085.699
---------------	----------	-------------------	----------	-------------------

Fer vrijednost finansijske imovine uključena gore u kategoriji za Nivo 2 utvrđena je prema opšteprihvaćenim modelima procjenjivanja na osnovu analize diskontovanih novčanih tokova, sa diskontnom stopom kao najznačajnijim ulaznim podatkom, a koja odražava kreditni rizik ugovornih strana.

32. NAKNADNI DOGAĐAJI

Nakon 31. decembra 2023. godine do dana izdavanja ovih finansijskih izvještaja nije bilo događaja koji bi imali značajan utjecaj na finansijske izvještaje za 2023. godinu niti su od takvog značaja za poslovanje Društva da bi zahtijevali objavu u napomenama uz finansijske izvještaje za 2023. godinu.

Tekuća vojna operacija u Ukrajini i povezane sankcije usmjerene protiv Ruske Federacije mogu imati utjecaj na europsku i svjetsku ekonomiju. Društvo nema direktnu izloženost prema Ukrajini, Rusiji ili Bjelorusiji, kao ni prema drugim zemljama koje je direktno pogodila ova kriza. Ipak, na datum ovih finansijskih izvještaja, Društvo nastavlja ispunjavati svoje obaveze prema dospijecu i stoga nastavlja primjenjivati princip neograničenosti poslovanja.

33. ODOBRENJE FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA

Finansijske izvještaje usvojila je Uprava i odobrila njihovo izdavanje dana 29. marta 2023. godine.

Zlatan Filipović, direktor

